

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka pettivrsta 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprete reklamacije so poštne proste.

Černovice v ruskih rokah.

Černovice.

Padec glavnega mesta najvzhodnejše avstrijske pokrajine ni prišel nenadoma. Poročila o bojih v severni Bukovini in o ogromnem pritisku ruske premoči na naše postojanke pred Černovicami so vsebovala namige o usodi glavnega mesta Bukovine. Rusi so osredotočili ogenj svojih topov na mesto in njegovo okolnost. Posadka okolstja se je v soboto, dne 17. junija morala umakniti pred sovražno premočjo. Po noči so Rusi na več krajih izsilili prehod preko reke Prut in so vdrl v Černovice. Naše čete so mesto zapustile.

Ni prvokrat v tej vojni, da so Černovice prišle v ruske roke. Prvič so Rusi vkorakali v to mesto 2. septembra 1914. Takoj so mestu naložili vojni davek 600.000 rubljev. Ta znesek bi morali meščani plačati Rusom tekom 24 ur in sicer v zlatu in srebru. Zaman je prosil župan popusta. Nato se je podal h generalu grško-katoliški nadškof, kateremu se je posrečilo doseči, da je ruski poveljnik znižal davek za polovico. Drugi dan so meščani nosili zlato in srebro v mestno hišo. Bogatejši so nosili dragocenosti v kovččkih, tudi revnejši sloji niso zaostali, celo berači so prinesli svoje krone Rusom. Žene so vodile otroke, ki so nosili v predpasnikih zlato in srebro. Prodajalne zlatinarjev so se morale odpreti. Vsaka trohica zlata in srebra se je zanesla v mestno hišo. Dne 4. septembra je bila zahtevana svota za 150.000 rubljev prekoračena. Tako se je zgodilo takrat, ko so Rusi postali prvokrat gospodarji v Černovicah.

Rusi pa niso dolgo gospodarili v mestu. Morali so ga prepustiti našim četam, ki so ga zopet zasedle. Venčar se tudi naše čete vsled vojnega položaja, ki se je razvil v Galiciji mesca novembra 1914 niso mogle držati v mestu. Avstrijsko uradno poročilo dne 27. novembra 1914 je med drugim razglasilo:

„Naše čete so mesto Černovice zopet izpraznile.“ Tako je koncem novembra Rus zopet zagospodaril Černovicam, kjer je ostal do polovice februarja naslednjega leta. Avstrijsko uradno poročilo je namreč 13. februarja 1915 razglasilo: „Avstrijske čete so dne 17. februarja popoldne zasedle mesto Černovice.“

S tem ni bil boj za Černovice končan. Rusi so tisti čas bili v Karpatih, odkoder so vedno silili na severno Ogrsko, katero je junaško in vstrajno branil slavni Borojevič. Ruski pritisk se je raztezal tudi na Bukovino, kjer so se v severnem delu neprenehoma vršili boji. Te borbe so se le takrat ponehale, ko so Rusi po svojem velikem porazu mesca maja 1915 morali zapustiti Galicijo, od katere so mogli obdržati le skrajni vzhodni kot. Od tega velikega poraza so Rusi, če izvzamemo ofenzivo o Novem letu, potrebovali celo leto, da so si odpomogli ter prenovili svojo armado. Ko so se smatrali za dovolj močne, so začetkom junija t. l. začeli z ofenzivo, ki so jo zastavili ne proti nemški, temveč proti avstrijski fronti. Z največjo silo so napadli avstrijsko levo krilo pri Lucku in desno krilo ob Dnjestrju in Prutu. S svojo ogromno premočjo so naše čete mestoma potisnili nazaj. Njihovo hrepenenje je pred vsem veljalo Černovicam. Ker so se naše tamošnje čete morale po junaškem odporu umakniti pred ogromno premočjo in izprazniti mesto, je poslednje prišlo v ruske roke.

Zavzetje glavnega mesta Bukovine je predvsem političnega pomena. In ravno to je bil glavni ruski namen. Hoteli so namreč Rusi zopet povzdigniti svoj jako globoko padli vojaški sloves in zato so na vsak način hoteli dobiti v svoje roke kako večje in važnejše mesto, zlasti glavno mesto. Ker so Černovice jim najbližje, so se vrgli na to mesto. Umevno je, da jih bodo četverosporazumovi poglavarji zavoljo tega prav laskavo pohvalili in da bodo s to rusko pridobitvijo tudi skušali vplivati na dozdej še nepristranske dežele. V vojaškem oziru pa padec Černovic ne

pomenja toliko. Upamo, da bo nad Černovicami kmalu zopet zaplapolala avstrijska zastava.

Za naše brate — ogrske Slovence.

Ogrski Slovenci imajo v svojem narečju pisano in izbornu urejevan list-tehnik „Novine“ in nabožni list „Marijin List.“ „Novine“ izhajajo že tretje leto in so že zelo mnogo pripomogle k razširjenju verske in narodne zavesti med ogrskimi Slovenci. Dober in veren narod so naši bratje na Prekmurskem in v Medmurju. Prej so bili v izobraževalnem in narodnem oziru skoro popolnoma zapuščeni. Edino „Slovenski Gospodar“ in nekateri slovenski nabožni listi ter Mohorjeve knjige so vzbujale med njimi versko in narodno zavest. Kaj več storiti se v tem oziru pri obsto-
jih razmerah na Ogrskem ni dalo in ni smelo.

Leta 1914 je vpokojeni župnik in organizator ogrskih Slovencev, č. g. Jožef Klekl večinoma z lastnimi sredstvi pričel izdajati „Novine“ in „Marijin List.“ Ker pa so se tiskarniški stroški in cene za papir izredno zvišale, so nastale za izdajanje omenjenih listov velike težkoče. Klekl želi ustanoviti lastno tiskarno in si v to svrhu nabaviti nove stroje. V zadnjih „Novinah“ se urednik Klekl z milo prošnjo obrača do svojih rojakov in prosi darov ter tudi posojila. Pobiranje darov in nabiranje posojil se boče sklenilo dne 31. maja 1917. Za dobrotnike ogrsko-slovenskega tiska se bodo brale sv. maše.

Štajerski Slovenci in Slovenke! Mi se imamo za svoj napredek na verskem, narodnem, gospodarskem ter izobraževalnem polju pred vsem zahvaliti našemu dobrorazvitemu časopisju. To, kar je „Slovenski Gospodar“ za nas štajerske Slovence, to so „Novine“ za naše ogrske brate. Prosimo naše rojake:

LISTEK

junak Mlakar.

Prijatelj našega lista nam piše iz Ptuja: Prav hvaležni smo „Straži“ in „Slov. Gospodaru“, da sta našo slovensko domovino bolj seznanila z njenim vernim sinom, s slavnim junakom, „nadporočnikom svetovne zgodovine“ Albinom Mlakarjem in z njegovo rodbino. Mi, ki poznamo to pošteno slovensko rodbino in ki znamo ceniti krščanskega, avstrijskega in slovenskega duha, ki že odnekod vlada v njej, se odkritosrčno radujemo z njo, da je po svojem junaškem sinu zaslovela daleč po svetu. V proslavo njenega junaškega sina sta tudi mnogo storila „Straža“ in „Slovenski Gospodar“, za kar jima zlasti Ptujčani javimo svojo zahvalo. Ni sicer ta rodbina po svojem izvoru ptujška; oče Štefan je rojen v slovenski vasi Vrhloga v župniji Črešnjevec pri Sl. Bistrici; mati Marjeta je rojena v Uršnih selih na Dolenjskem, sin Albin na Planini na Kranjskem. A vendar pa prebiva ta rodbina že precej let v Karčevini pri Ptuj, kjer se je udomačila. Dom, ki si ga je Mlakarjeva rodbina ustanovila v Ptuj, je krščanski in slovenski. V njem sta visoko v čislju dve dragoceni svetlinji našega ljudstva, krščanska vera in slovenski materni jezik. Prepóšten je vsak član te rodbine, da bi bil kdaj le za hip zavrgel eno izmed teh svetinj. Vsi otroci so bili na šolah, tudi nemških, vedno vpisani kot slovenski in slovenski jezik je ve-

dno bil ter je domači občevalni jezik. Molitev starišev v slovenskem maternem jeziku vedno spremlja otroke kot angel varuh, in gotovo je velik del velečinov, ki jih je izvršil sin Albin, pripisovati tej molitvi. Pobožna mati gospa Mlakar je iskrena častilka najsvetejšega Zakramenta, katerega pogosto sprejema in pri katerem prosi božjega varstva in blagoslova svoj rodbini, svojim otrokom, zlasti svojemu Albinu. Takšna je rodbina, iz katere je izšel slavni slovenski junak Albin Mlakar: krščanska, avstrijska in slovenska.

Glasovi z bojišča.

Sv. maša pod zemljo.

(Črtica z bojišča solnčnega juga.) V resnici je to nekaj nenavadnega: Par metrov od sovražnika, pod zemljo, daritev Gospodova!

Oltar: Priprosta miza, pogrnjena z belim prtom, na njej veliko sv. razpelo in nekaj svetih podob. Vse v lepem zelenju, mično okrašeno z naravnimi, duhtečimi cvetlicami, katere so skrbno oskrbljene in pridno menjane od trde roke bojevnikov.

Ob svitu električnih luči, katere neprenehoma gorijo na oltarju, se vidi vse nekako čarobno, nehoti se te poloti misel ob pogledu na Križanega: „Memento mori!“ — „Spomni se smrti!“ Tukaj išči tolažbe!

Pričetek. Truma ljudi že čaka. Verniki so zagorelih, od solncea ožganih obrazov. Na njih ni praznične obleke, ne lišpa; med njimi ni smeja in šal;

tu so možje-bojevniki. Kolikokrat so smrtonosne krogle žvižgale okoli njih glav, nešteto krat je manjkalo samo za las in še so ušli smrti: in sedaj se grado njemu zahvaliti.

Pride duhovnik! Množica se razdeli na dvoje, da ima svečenik dovolj prostora. Podčastnik mu odpre kovčeg, v katerem se nahajajo potrebne mašniške stvari, obleka, kelih itd. Sivo suknjo zamenja s talarijem, vojaško kapo z mašniško.

Sv. maša se začne. Pazno in mirno sledi vse slehernemu delu, le ustnice se skoraj nevidno premičejo v globoki molitvi. Glas zvončka se pretre-sujoče odbija od sten votline.

Konec. Mašnik se obrne proti množici ter v večih jezikih vspodbuja zbrane k hrabrosti in zvestobi do cesarja in domovine. Nato pa se oglasi iz sto grl: „Bog ohrani, Bog obvari. . .!“

In nad zemljo, par metrov od tamkaj, boj — divji boj. Po zraku sikajo krogle, razpokajo šrapneli, granate se zarivajo v zemljo — razpočijo — v zrak se vzdigne val dima, pomešan z zemljo, kamenjem in tudi krvjo.

Toda radi tega se niti najmanjša mišica ne gane, nekaj vsakdanjega je, navadne slike vojske.

Truma se razide vsak na svoje določeno mesto. Z novim pogumom, z novo hrabrostjo gremo zopet v krvavo borbo. Vse nas navdaja le ena misel: Smrt izdajalskemu Lahu, smrt vsem sovragom mile naše Avstrije!

Iskrene pozdrave dragim v domačiji pošiljate iz strelskega jarka: Stanko Polančič in Lenart Melek, četovodja.

Prispevajte po svojih močeh k skladu za ojačenje ogrsko-slovenskega tiska. Vsak vinar, ki se bo daroval za Slovence na Ogrskem, je delo krščanskega usmiljenja. Tudi najmanjši dar bo sprejet z veliko hvaležnostjo. Mnogo pa pomagamo tudi s tem, če si pridno naročujemo „Novine.“ Naročnina in darovi se pošiljajo na naslov: „Klekl Jožef, vpok. pleb. v Cerensoveih, Cserföld Zalamegye, Ogrsko.“ Na leto znaša naročnina samo 3 K. Prav toplo priporočamo ta list, da ga z naročnino prodrejo vsi domoljubi! Blago delo bo storil vsak, kdor bo temu kulturnemu in nesebičnemu namenu kaj daroval. Na pomoč naj bi priskočile tukaj posebno vrle naše Marijine družbe in tudi posamezniki. Darovi naj se pošiljajo na zgoraj omenjeni naslov.

C. g. Klekl končuje svojo prošnjo: „To je naša prošnja. V Jezusovo Srce jo položimo po rokah Dev. Marije i sv. Jožefa z tem popolnim vüpanjom, ka jo dragi Slovenci ne odbijete.“

Zopet slovenski duhovnik zadet od laške granate.

Na bincovski ponedeljek so zahtevali laški izstrelki novih žrtev, med katerimi je bil zopet slovenski duhovnik. Pred cerkvijo v St. Petru pri Gorici je stal č. g. Anton Bratina, vikar v pokoju in je ravno pripovedoval Sempetercem, kako bo treba še ta mesec pokositi seno. Tedaj prileti laški izstrelak, in zadene č. g. vikarja Bratina. Vikarja so prenesli takoj v dom „Kmetijskega društva“, kjer mu je č. g. dekan dr. Fr. Knaps podelil sv. poslednje olje. Rešitev ni bila mogoča. Rana je bila prehuda. Kmalu nato je izdihnil. Poleg njega je bilo ubitih še drugih pet oseb, 15 pa ranjenih.

Pokojni je bil sin priprostih kmečkih starišev iz St. Tomaža pri Ajdovščini; rojen dne 20. junija 1852. Kot vikar je nad 20 let služboval na svetovno-znanem Doberdolu. Bil je v vednem stiku s tamkajšnjimi begunci, koje je tudi velikodušno podpiral. — Bil je natančen gospod v vseh rečeh, zelo spreten in fin gospodar, a do vsakega pravičen! Na zunaj ni kazal čustvenosti, bil je moškega značaja, a gojil je iskreno ljubav do Boga, do presvetih Sre Jezusa in Marije, koji ganljivo pozivlje v svoji oporoki, a ljubil je tudi svoj slovenski rod in svoje ljudstvo, koje ga se je spomnil z znatnimi volili. Rajni se je udeleževal prepoveda krščansko-socialne misli na Goriškem in je naše organizacije pridno podpiral.

Ponižni gospod pokojnik je v svoji oporoki naročil: „Duhovnega pogrebnega nagovora si ne želim, ampak tem bolj pobožne molitve, ker ga nisem vreden in sem v življenju mnogo zamudil radi bolehnosti, torej prosim prizanesljivosti in ne nevrede hvale!“ Zgodi se tako!

Preblagemu pokojniku ostani med nami blag, prijateljski molitveni spomin! Vsemogočni usmiljeni Bog mu bodi plačnik!

Italijanske granate so torej letos ubile že tri slovenske duhovnike, ki v najhujšem sovražnem ognju niso zapustili svojih ovčic: č. g. Fabijana pri Sv. Luciji, č. g. frančiškana o. Ambroža, branitelja svetišča na Sv. Gori, in sedaj č. g. Bratina. — Nesmrtna jim slava!

Kako smo se imeli spodnještajski fantje v ofenzivi proti izdajalskemu Lahu?

Dne 21. maja zjutraj smo ga prvič napadli. Srečno smo dospeli na prvi grič, kjer nas je pa začel grozno pozdravljati. Nastal je tak ogenj iz sovražnih navačnih in strojnih pušk, da smo dobili povedlje: „Ne napreji!“ Pa mi Slovenci nismo poslušali tega povelja, ampak smo kljub neznosnemu ognju drveli naprej, pred sovražnikovo žično ograjo. Tam pa smo ležali v neki dolinici zjutraj od 8. ure do 4. ure popoldan. Kar naenkrat so zopet zagrmeli naši topovi, sipali so hud ogenj. Kamenje in zemlja se je kadila po zraku kakor v jeseni megla. Tudi mi smo planili naprej v tem črnem dimu proti sovražniku in smo vpili „Hura!“ Sovražne strojnice so gromele, a mi smo pa z vso naglico raztrgali žično ograjo, prihruli v sovražno postojanko ter mu zagrabili strojnice, puške in tudi veliko infanterije. To dela slovenskih fantov pogumnost in korajža! Hura, hura! To je naša zmaga!

Drugi dan se je celi dan razlegal glasni „hura!“ po sovražnikovi zemlji. Tuintam so se nam še močno ustavili, pa naše puške in bajoneti so jih še vsakokrat tako prestrašili, da se nam je udal ali se pa podal v beg, da so ga komaj noge dohajale. Tako smo prvi stopili na italijansko zemljo. Za spomin imamo par tisoč ujetnikov, nekaj topov in strojnih pušk ter veliko drugega vojnega gradiva. Dragi slovenski očetje in matere! Bodite ponosni, da imate sinove, o katerih se prepeva:

Nezmagovna mi četa smo,
brez straha in trepetu smo,

Perocid.

Kreplje na Krasu, dne 8. junija 1916.

Minulo leto sem podpisani v tem listu opisal »Perocid«, katerega se rabi tukaj že več let za škropljenje trte proti peronospori. Dopis je dal povod, da mi je neka oseba iz Slovenskega Štajerja pisala, kako da jaz perocid hvalim, ko pa vendar ni za nič in da je bilo veliko vinogradov v tamošnjih krajih vničenih. Onim, ki so trte škropili s perocidom, škropljenje baje ni nič koristilo. Dobro, sem si mislil, ko sem pismo prečital; toda dober perocid ni bil kriv, da so trte bile gole. Mogoče je bilo dvoje: ali je bil perocid pokvarjen, ali pa niso vinogradniki škropljenja pravilno izvrševali. Pozneje sem poizvedel, da je pri onih, ki so imeli trte gole, dajal navodilo za pripravljanje perocida in škropljenje nek naobražen veštak in ta gospod, ki je trte sam škropil s perocidom, je pozneje trdil, da mu je perocid koristil v vinogradih njegovih učencev pa škodoval. Iz tega bi se dalo sklepati, da je pri onih, ki jim perocid ni koristil, bil slab perocid vzrok neuspehov. Veliko je pa tudi vinogradnikov po različnih deželah, ki jim je ravno perocid v boju proti peronospori koristil. Perocid je v nekaterih krajih, osobito po Ogrskem ravno tako poznan kot galica.

Perocid je sredstvo proti peronospori, ravno tako kot galica. Pred galico pa ima po mojem mnenju in mojih izkušnjah perocid v mnogih ozirom prednost. Kakor mi je dosedaj znano, osobito v onih krajih, kjer jim ni koristil, niso tekočine pravilno pripravljali, čeravno jih je o tem podučeval poseben strokovnjak. Omenjeni strokovnjak jih je najbrž učil, kakor se je on naučil iz knjig in spisov, ki dohajajo med ljudstvo. Skušnja, kako se perocidovo tekočino pravilno napravi, je pa ravno nasprotno dokazala, kakor učijo razne knjige in spisi. Lansko leto, kakor je meni znano, je perocid škodoval v tistih vinogradih, kjer so perocid trosili v vodo, medtem, ko so sami ali kak drug vodo s palico mešali. Nekateri vinogradniki so v to mešanico takoj prilili apna in tako škropili trte. Če so se takim trte požgale, ni čuda, kakor tudi ni nobeno čudo, če perocid ni koristil onim, ki so tako tekočino tudi pustili ležati, predno so jo rabili, po več dni. Perocid, ki se vsede na dno posode, četudi je v vodi, se nezadostno raztopi.

Pravilno perocidovo tekočino je treba po mojih skušnjah tako-le napraviti: Na 100 litrov vode se mora vzeti 2 do 2 en pol kilograma dobrega perocida št. 1. Perocid naj se dene v vrečico tako kot galica. Vode pa mora biti pri topljenju perocida vsaj okoli 50 litrov in ne sme biti premrzla ali tudi ne gorka. Ker je perocid za raztopljenje neroden, ga je treba poprej na solncu nekoliko posušiti in segreti, predno se ga dene v vrečico. Ko je vrečica v vodi, se jo mora večkrat stresati, in tako se perocid v nekaj dneh raztopi. Spreten člo-

vek ga stopi tudi v 12 urah. Ko je perocid raztopljen, je treba vzeti na vsak kilogram perocida en kilogram vgašenega dobrega apna. Tem več dni kot apno stoji pred rabo v vodi, tem boljše je. Tudi apno je treba večkrat mešati.

Ko je perocid raztopljen in obenem tudi apno, naj se obe tekočini skupaj zmešate. Dobro je, da tudi ta mešanica nekoliko ur stoji, predno se jo rabi. Treba jo je večkrat premešati. S tako tekočino se naj trte škropijo, pa ne tedaj, ko je preveč vroče, pa bo gotovo koristilo proti peronospori.

Tukaj pri nas nadzoruje škropljenje s perocidom c. kr. vinarski nadzornik od c. kr. namestnije v Trstu. Dne 8. junija si je ogledal s perocidom škropljene trte in kako se napravi tekočina. Priznal je, da trte dobro izgledajo in se tudi one, ki so bile lansko leto s perocidom škropljene, odlikujejo z lepo rastjo in obilnim nastavkom.

Anton Tavčar, tajnik Gospodarskega društva v Krepelah na Krasu.

Opomba uredništva: Kakor je razvidno iz tega spisa g. Tavčarja, še vprašanje o perocidu ni rešeno. Večje število slovenskoštajerskih vinogradnikov se je lansko leto izrazilo proti rabi perocida. G. Tavčar pa dokazuje s svojo skušnjo, da se da tudi s tem sredstvom doseči uspehe, ako je perocid dober in se tekočina pravilno pripravlja.

Letošnja letina in njena uporaba.

Izšla je cesarska naredba, ki določuje, kako bomo spravili, razdelili in porabili letošnjo žetev in stročnice (fižol itd.).

V splošnem ostane vse pri starem. Vse žito in stročnice je z ločitvijo od zemlje zaseženo v korist države. Med žito spada: pšenica, pira, rž, soršica, ječmen, ajda, oves, sirk, koruza vsake vrste in mešanica vseh raznih žitnih vrst. K stročnicam spada: grah, fižol, leča in grašica. Koruza in stročnice, v kolikor se uporabijo kot zelenjava, sta izvzeta od zaplenitve. Poselniki zaplenjenega žita in stročnic morajo skrbeti, da se oboje dobro shrani.

Kmetje bodo tudi letos smeli obdržati toliko žita, kargga potrebujejo za lastno in poselsko prehrano in sicer ga smejo obdržati v isti množini kot lani. Koliko smejo prihraniti semenskega žita, bo določila gosposka.

Nova naredba pa prinaša marsikatero novo odredbo prisilnega značaja in sicer, kar se tiče spravljjanja in razdelitve letošnje letine. Že pred dalje časom je gosposka ukazala povsod popisati površino obdelane zemlje, nato je cenila letošnjo žetev; hoče namreč dobiti boljšo statistiko za svoje žitno gospodarstvo in uvaja cesarska naredba novo dolžnost: kmetje so dolžni opraviti nekaj mlatve za poskušnjo in natančno zapisati, koliko so naveli in koliko namlatili.

pred nami pače vsak sovrag.
Slovenec hraber je vojak!

Tisoč pozdravov vsem bralcem „Slovenskega Gospodarja“ od mladeničev 87. pešpolka, ki se nahajajo pri 11. stotniji: Klinar Franc, Svetina pri Celju; Krajnc Franc, Sv. Jakob; Bogša Ferdinand, iz Stareceste pri Ljutomeru; Vrbovšek Ivan, Tinjsko pri Zibiki; Reih Franc, Sardinje pri Ormožu; Hvalič Franc, Radgona; Appel Oskar, četovodja iz Gradača.

Na vrhovih pred Lombardsko ravnino.

Josip Krajnc, doma iz Črmlenšaka, župnije Sv. Rupert v Slov. gor., nam piše:

Kakor Vam je znano, je doživel polentar sedaj grozen poraz v južnih Tirolah. Ko bi Vi doma videli, kakšne postojanke je imel, bi rekli: Tukaj pač ni mogoče predreti! Pa vendar je šlo. K temu nam je pripomogla naša izvrstna artilerija, ko je sipala noč in dan grozno točo granat. Gromelo je tako hučo, da je bil strah in polentarji so kar besneli od sile. Proti naši ofenzivi so dobili na glave železne klobuke, da bi se ložje varovali pred našimi krogli. Pa to vse jim ni nič pomagalo drugega kot divji beg ali, kakor navadno naredijo: roke v zrak. Sedaj že vidimo v daljavi Lombardsko ravnino.

Ljubeče pozdrave Vam pošiljamo v drago nam slovensko domovino sledeči Slovenci: J. Šket, kadet; Ignac Sever, narednik; Josip Volaušek, četovodja; Ivan Jazbec, desetnik; Jakob Polak, desetnik; Rud. Jazbinšek, poddesetnik; Jakob Murko, poddesetnik; doma od Sv. Ruperta v Slov. gor.; pešec Franc Šilec in Josip Krajnc iz Črmlenšaka.

Kadorna uravnava svojo fronto.

Marko Harb, doma od Sv. Marjete ob Pesnici,

nam dne 4. junija poroča z južnega bojišča:

Fantje tretjega (ali železnega) kora se borimo kakor levi zoper sovražnega polentarja. Minilo je že leto dni, odkar se je začel zaganjati v naše dobro zasedene postojanke. Ko je prišla obletnica njegove vojke, so mu zapeli naši 30.5 cm možnarji zadnjo slovo iz tirolskih planin. Poprijeli smo tudi mi slovenski fantje za naše dobro pripravljeno orožje ter se podali proti sovražnim postojankam. Ni se nam bilo potreba dosti ustavljati laški premoči. Lah je pustil vse, kar je imel in zbežal kakor divja žival proti njegovi deželi. Žene, otroci, starčki in njegovo vojaštvo beži, pred močnimi našimi četami, da se niti ne morejo ustaviti. V notranjosti dežele se strahoma povprašujejo, kaj da je. Odgovori se jim, da prihrulijo za njimi mogočne avstrijske čete. Ko je tudi do njihovega kralja prišlo poročilo, je povprašal svojega armadnega poveljnika Kadorno, kaj dela, da mu čete tako bežijo. Odgovoril mu je, da mu ne pomaga ničesar drugega več, kot tako daleč bežati, da bo uravnal fronto. Kadorna torej sedaj svojo fronto „uravnava.“

Zaupajmo pa, če nam da ljubi Bog zdravje in srečo tudi zanaprej, da mu še bomo njegovo fronto dalje uravnali, kakor do sedaj, in se v kratkem veseli vrnili kot zmagovalci. Bog naj živi našega milega cesarja in domovino! Živijo Slovenci! Na veselo svidenje vsem vrlim slovenskim fantom! Pozdravljam pa tudi vse čitatelje „Slovenskega Gospodarja“ in „Straže“ tukaj nahajajoči se Slovenci pešpolka št. 47: desetnika Karol Cehner iz Jarenine in Ljudovik Pšeničnik od Sv. Marjete ob Pesnici, poddesetnik A. Tišler iz Ceršaka, pešci Ignac Murko in Anton Perko iz Gornjih Žerjav, Alojzi Januš in Karl Šef iz Leitersperga pri Mariboru, Marko Harb in drugi.

Kmet mora svojo žito in stročnice ponuditi vojni žitnemu zavodu. Deželna politična oblast bo izdala podrobne predpise o prevzemanju zaseženih pridelkov. Novo je to-le: Deželna politična oblast lahko določi, da morajo v kakem gotovem ozemlju vsi ali vsaj več kmetovalcev skupno (menda zmlatiti in posušiti) v nekem gotovem času, neko gotovo najmanjšo množino posameznih žitnih vrst. Tistemu kmetu, ki bi svoje od oblasti zahtevane množine pravočasno ne oddal, bodo to vzeli s silo in ob enem znižali ceno za 10 odstotkov.

Porabo v posameznih deželah uredi deželna politična oblast, ki si lahko ustanovi poseben posvetovalni odbor priselcnikov. Porabo po posameznih občinah lahko uredi gosposka, ali pa tudi občina sama. Za te posle si tudi ti dve oblasti lahko izbereta stalne priselcnike ali strokovnjake, občine pa vse te posle lahko izročijo posebnemu odseku. Podrobno prodajo vredijo tudi te tri oblasti.

Ker okrajna glavarstva vsled pomanjkanja uradništva ne bodo zmogla vsega ogromnega dela, bodo dobila posebne okrajne žitne nadzornike, ki bodo po občinah lahko od hiše do hiše nadzorovali oddajo in vporabo žita.

Kazenska določila so tudi predrugačena. Radi prestopka in pri vrednosti nad 500 K radi pregreška bo kaznovan, kdor bi vedoma kupil zaplenjene zaloge od takega, ki nima pravice za prodajo. Odslej bo kaznjivo tudi večje kršenje ali zanemarjanje dolžnosti, ki bi jih zagrešil pooblaščenec vojni žitnega zavoda. Kmetovalec, ki bi bil kaznovan zaradi skrivanja ali poškodovanja zalog ali vsled prestopka predpisov o porabi, se lahko postavi pod nadzorstvo od gosposke določenega zaupnika in se mu lahko ukaže, da temu zaupniku na vsakokratno zahtevo pokaže svoje zaloge in pove, kako jih je porabil. V posebno obtežljivih okoliščinah deželna politična oblast kmetovalcu lahko vzame ugodnosti, ki jih ima kot samopreskrbovalec.

Oddaja kovinastega orodja in posode.

Ministrstvo je izdalo odredbo, da se mora orodje in posoda, ki je narejena iz važnejših, v vojni potrebnih kovin, oddati.

Odredba, ki je izšla dne 17. junija, določa, da se mora oddati kuhinjska posoda in orodje iz nikla, bakra in medenine, navadni predmeti iz nikla in bakra, n. pr. kotli (za pranje, vkuhanje sadja, svinjski kotli, poljski kotli, kotli za vodo pri štedilnikih), kakor tudi druge bakrene posode za vodo in kopanje, navačne plošče pri pečeh in enaki predmeti iz bakra, medenine ali bakrenih mešanic, uteži iz medenine (a samo take, ki v posameznih, kosih tehtajo več kot pol kilograma), varnostni drogi za preproge, medeni ročaji pri stopnicah, ki se lahko odvzamejo.

Oddaja se bo tako uredila, da se bo najprvo z javnimi razglasi naznanilo dan, kadaj se morajo kovinasti predmeti oddati. Oddajalo se bo pri nabiralništvih, ki se ustanovijo v vsaki občini in po potrebi še tudi v občinskih okrajih ali okrajnih delih. Tamkaj bo reči prevzemala uradna komisija ter jih na podlagi od navedbe določene odškodnine cenila. Kdor prinese posodo, sprejme potrdilo o stvarinski teži in o načinu odškodnine. Odškodnino samo bo odkazala vojaška oblast, izplačala pa se bo potem občine.

Ako lastnik posode isto neobhodno potrebuje v svojem gospodinjstvu ter prosi, da bi se ga od oddaje oprostil, ali prosi za odlog oddaje, da si more poprej novo nakupiti, odloči prevzemna komisija, ali se prošnji ugoditi ali ne. Prevzemna komisija in posebna kontrolna komisija bosta pri posameznih gospodinjstvih nadzorovali, ali se je vsa zahtevana posoda oddala. Ako se oddajni dolžnosti namenoma ni zadostilo, lahko sodnija dotičnega kaznuje z globo do 20 tisoč kron. Drugi prestopki glede uradno odredjene oddaje se bodo kaznovali po politični oblasti z zaporom do 6 mesecev ali pa z denarno globo do 5000 K.

Važno je v tej ministrijski odredbi, da lahko vsak, kdor nekatere dele kuhinjske posode ali orodja neobhodno potrebuje, n. pr. svinjske kotle, kotle za vodo pri štedilnikih, prosi, da se ga oprosti od oddaje, ali pa se mu vsaj za odlog za oddajo, da si zamore nabaviti novo posodo iz druge stvarine. Prevzemne komisije so pri okrajnih glavarstvih, kamor se naj naslovijo tozadevne prošnje.

Rusko bojišče.

Dne 4. junija se je pričela ruska ofenziva proti naši fronti. General Brusilov, sedanjí vrhovni poveljnik južne ruske armade, je navalil z veliko množino vojaštva, z ogromnim številom topov, strojnih pušk in streliva na našo armado na črti od rumunske meje do Pripjet-močvirja v Poljesju. Fronta, na kateri je Brusilov s svojo ogromno premočjo napadal, je dolga nad 400 km. Naši so sicer bili na rusko ofenzivo pripravljeni in so čakali sovražnika v močno utrjenih okopih, toda število moštva ni povsod zadostovalo, da bi na celi črti ustavili ogromne valove naskakujoče

ruske armade. Pomembnejše vspuhe so dosegli Rusi v Bukovini in v Voliniji, torej na naših skrajnih krikih. Kakor že na uvodnem mestu poročamo, so Rusi po večdnevni krvavi boji dne 18. junija vkorakali v Černovice, katere je naše vojaštvo izpraznilo. V Voliniji pa so Rusi, posebno kozaki oddelki, po zasedenju trdnjav Dubno in Luck, prodrli precej daleč proti zahodu v prostor rek Lipa (pritok Styra), Luga (pritok Buga), Turija in Stohoda (pritoka Pripjeta). V središču, t. j. od izliva Styra v Dnjestr do gališko-volinjske meje, se sicer vršijo nastani hudi boji, a naši se držijo krepko in neomajno. V tem prostoru so Rusi prodrli dalje proti zahodu edino pri kraju Višnirovicki (severno od Bučaca). Rusi so od 4. junija do danes zasedli na naši strani sledeča mesta Černovice, Bojan, Sadagora, Snyatin, Zalesky, Horodenka, Bučac, Dubno in Luck. Ruska in druga nam sovražna poročila pravijo, da po padcu Černovic velja glavni sunek ruske armade Lvovu in Kolomeji. Verjetno je, da je tje naperjeno rusko streljanje, toda pot je še daljna in na tej poti stoji naša hrabra, ojačena armada. Rusi bi seveda tudi radi pritiskali na Rumunijo in jo nahujskali na nas. Zdi se pa, da bo rumunska vlada ohranila mirno kri in hladno glavo ter bo ukrotila rumunske vojne hujšake.

Dogodki na ruskem bojišču.

Od zadnjega našega poročila so se boji na ruskem bojišču sledeče razvijali:

Dne 14. junija: Severno od Černovic smo ruske napade odbili. Sovražnik je na črti Horodenka-Snyatin prodrli bližje Kolomeji. Ob Strypi (pri Visnirovicku severno od Bučaca) izredno krvavi boji. Na severnem kriku ob Styru sovražnik odbit.

Dne 15. junija: Boji na celi črti. Južno od Dnjestra odbili napad ruske konjenice. Zahodno od Visnirovicka krvavi boji. Naši vjeli 400 Rusov. V Voliniji ob rekah Stohod-Styr sovražni prelodni poizkusi odbiti.

Dne 16. junija: Ljuti boji zahodno od kraja Visnirovicki in v Voliniji v prostoru Styr-Stohod. (Styr in Stohod sta pritoka reke Pripjet.)

Dne 17. junija: Posadka utrjenega območja pri Černovicah se je morala ta dan pred osredotočenim sovražnim ognjem in veliko rusko premočjo umakniti. Po noči je izsilil sovražnik prehod čez reko Prut in je vdrl v Černovice. Naše čete so izpraznilo mesto. Pri Visnirovicku naši topovi preprečili sovražni napad. V Voliniji so se naše čete uspešno borile. V prostoru severno od Lipe (pritok reke Styr) in pri krajih Gorohov in Lokači smo pridobili ozemlja. Vjeli smo čez 900 mož.

Dne 18. junija: V Bukovini, pri Černovicah in v Vzhodni Galiciji nobenih posebnih dogodkov. Severnovzhodno od kraja Lopučno, ki leži severno od Tarnopola na gališko-volinjski meji, je naš polk št. 44 kljub veliki sovražni premoči s pomočjo artilerije odbil sovražni napad. Rusi so tu napadali v deveterih naskakujočih vrstah. Sovražnik je imel grozne izgube. V Voliniji odbili sovražne napade. Ob gornjem Stohodu pridobili prostora.

Zadnji boji za Černovice.

O zadnjih bojih za Černovice se poroča:

Rusi so obstreljevali območje pri Černovicah s težkimi in najtežjimi topovi. Silovitost artilerijskih bojev je bila vedno večja. Sovražnik je skozi 26 ur neprestano obstreljeval naša kritja območja severno od Sadagore in južno od Bojana. Naše obrambne čete so vstrajale neposredno pred vrati Černovic in v okopih Mahala notri do pozne noči. Vsled hudega ruskega artilerijskega ognja je bila obrambna sila območja strta in ruska pehota je izsilila na več mestih prehod čez reko Prut. Tudi še sedaj, ko so se že valile ruske čete čez reko Prut, ni pojenjal uprav peklenjski ogenj ruske artilerije. Binkošne praznike in cel naslednji teden je divjal boj neposredno pred Černovicami. Na binkošno nedeljo so začele padati prve ruske granate v Černovice. Mestno prebivalstvo je prišlo do prepričanja, da je mesto v nevarnosti in je začelo trumoma bežati iz mesta. Na binkošno nedeljo in ponedeljek je hudo razsajala ruska artilerija v ulicah in cestah Černovic. V noči od ponedeljka na torek so Rusi poskušali vdreti v mesto od severno-vzhodne strani. Po polnoči je pričel ruski bobneči artilerijski ogenj na naše postojanke in v infanterijskih napadih, ki so nato sledili, so prišli Rusi blizu našim postojankam ob reki Prut. V zadnjem trenutku se je našim posrečilo ustaviti ruski napad. V noči od torka na sredo je naperila ruska artilerija svoj ogenj na območje Zvezaku. Boj za območje je bil vedno hujši in sledil je infanterijski napad drug za drugim. V 10 do 16 rojnih vrstah je napadala ruska infanterija. Naskok je sledil naskoku, dokler se je še moglo držati območje. Ko je pa ruski neprestani artilerijski ogenj strl obrambno silo območja, je bilo izdano povelje, da morajo naše čete zapustiti območje, nakar je oddelek ruskih čet generala Lešicky vkorakal v Černovice.

Listine, arhive in knjige državnih uradov so

spravili že v ponedeljek zjutraj v mesto Dorno-Vatro, istotako vse zbirke.

Vsled obstreljevanja mesto ni mnogo trpelo, kajti Rusi so obstreljevali samo kolodvor in bližnjo okolico. Kolodvor je v razvalinah. V Černovicah in v sosednih mestih in krajih so ostali samo meščanski brambovci.

Ogromne ruske izgube.

Nizozemski list „Nieuwe Rotterdamsche Cour“ piše, da so imeli Rusi od 4. do 17. junija 1916 okrog 300.000 mož izgub. Izgubili so posebno mnogo častnikov. Samo v odseku generala Lešeticega (v odseku od Strype do rumunske meje) so padli 4 generali, 3 so pa težko ranjeni, med njimi sta se nahajala 2 zborna poveljnika. V celoti je padlo 14 generalov, oziroma so bili težko ranjeni; polkovnih poveljnikov je padlo 17, 8 jih je ranjenih. Stotnikov in poročnikov je primeroma tudi več padlo, kakor v prejšnjih bitkah. — Rusi so z ognjem strojnih pušk zopet gonili svoje vojake; med njimi zelo stare in zelo mlade, na naskok. Vse rezerve so že zapletene v boj; pripeljali so na bojišče tudi ves bojni material. Topništvo in ženičarstvo Belgije. Sploh se opaža, da je pri sedanjí ofenzivi prihitelo Rusom mnogo francoskih, angleških in japonskih častnikov na pomoč.

Rusi o naših izgubah.

Rusko uradno poročilo z dne 15. junija pravi: „Ofenziva generala Brusilova se je včeraj nadaljevala. Na raznih točkah fronte smo zarobili včeraj nove vietnike in zavojevali vojni plen. Sovražnik na več mestih svoje protinapade nadaljuje ter se v svojem novem ozemlju ustaljuje. Po dosedaj dopolnjenih poročilih je natančno število vojnih vjetnikov in vpljenjenega vojnega gradiva sledeče: 1 general, 3 polkovni poveljniki, 2467 častnikov, približno 150.000 mož, 163 topov, 266 strojnih pušk, 131 metal za bombe in 32 metal za mine.“

En dan poprej je rusko uradno poročilo trdilo, da je vjetih 120.000 Avstrijcev. Ker je skoraj nemogoče, da bi sovražnik kar en dan vjel 30.000 mož, vidimo, da so ruska poročila o naših izgubah veliko pretirana.

Brusilova armada.

Vojaški strokovnjak polkovnik Immanuel piše o ruski napadalni armadi: Vrhovni poveljnik fronte od Kolkov na Styru do rumunske meje je general Brusilov, naslednik onega nesrečnega poveljnika ruske karpatske ofenzive Ivanova, ki je svoje čete že tudi dvakrat, v septembru-oktobru 1915 in ob Novem letu 1916 pognal proti Styru, Strypi in Dnjestru — brezuspešno in z ogromnimi izgubami. Brusilov je že od japonske vojne sem na dobrem glasu; v Rusiji ga smatrajo za vojskovodjo, pri katerem se druží drznost z vojaškim talentom. Niemu so podrejeni general Šerbatijev kot poveljnik desnega krila z glavnim stanom v Rovnem, general Saharov v središču pri Tarnopolu, general Lešicky kot zapovednik levega krila v Bukovini. Ruske navedbe o številu pri ofenzivi nastopajočih čet, ki so sicer nezanesljive, pravijo, da razpolaga Brusilov na fronti z 1½ milijona mož in da ima neizčrpne zaloge municije. Baje so Rusi čez zimo zgradili v Voliniji in v Besarabiji vse polno novih cest in železnic, da hitreje spravljajo vojaštvo na razne kraje.

Ruska ofenziva je morala predčasno pričeti.

Polkovnik Repington piše v listu „Times“: Ruska ofenziva se je morala preje pričeti, kakor je bilo nameravano, ker so Italijani in Francozi izjavljali, da ne morejo več vzdržati pritiska avstrijskih, oziroma nemških armad. Sedaj gre za to, ali se bode četverosporazum svojih starih hrbt izognil in ali bo res dosegel jednotnost v svojih vojaških podvzetjih.

Rusi dobivajo ogromne množine streliva.

Iz Kodanija poročajo, da spravljajo Angleži že nad 14 dni obsežne municijske pošiljke na Rusko. Opravljajo jih iz malega škotskega pristana v Arhangelsk. Po 4 do 5 parnikov s strelivom, navezani drug na drugega, plujejo proti Rusiji, spremljata jih navadno dva torpedna rušilca. V Arhangelsk je došlejš dospel 29 municijskih pošiljatev, odkoder jih kar hitro mogoče spravijo v Volosko in od tam na bojišče. Tudi Francozi, Japonci in Amerikanci spravljajo mnogo streliva v Vladivostok.

Italijansko bojišče.

Odkar so pričeli Rusi na severu z ofenzivo, se je tudi Kadorna ojunatil in je začel na soški fronti napadati. Od 14. do 18. junija so se vsak dan vrstili napadi na Doberdobske postojanke, na goriško in tolimsko območje in tudi na Mrzli Vrh. Kakor vsi poprejšnji, bili so tudi sedaj vsi sovražni napadi odbiti. Vjeli smo v teh dneh okrog 2000 Lahov. Italijanski napadi se tudi pojavljajo na koroški in vzhodno-tirolski fronti. Zlasti med rekama Astico in Brenta Italijani zadnje dni močno napadajo naše nove po-

stojanke in sicer posebno srđito v prostoru od Primolana (obmejni kot Tirolske ob reki Brenta) do Asiaga. Naši so tudi tukaj vse napade odbili. Vzhodno od Arsiera so se naši pomaknili zopet nekoliko dalje proti italijanski ravnini. Dne 18. junija so namreč zavzeli gorski greben južno od gore Busi Bollo. Na skrajnem zahodnem delu naše tirolske fronte blizu švicarske meje so naši dne 15. junija odvzeli Lahom dva vrha Tuket in Madač, ki ležita v gorovju Ortler ob italijanski meji. — Naša zračna letala so zadnji čas zopet pridno obmetavala italijanska mesta z bombami, naši podmorski čolni pa so v Sredozemskem morju potopili več italijanskih ladij. — Novo italijansko ministrstvo je sestavil 83letni poslanec Boselli, ki je pristaš struje za nadaljevanje vojske.

Strašni učinki naših težkih topov.

Anton Kralj iz Noričkega Vrha pri Radencih nam piše:

Mnogo sem že skusil v enoletnem bojevanju, a take borbe, kakor smo jo doživeli dne 20. in dne 21. maja na Tirolskem, še nisem videl. Strašni učinki našega težkega topništva so nepopisljivi. Kdor ne vidi in ne sliši učinkov naših težkih možnarjev 30.5 cm, 38 cm in 42 cm granat, ta si teh podrobnosti ne more predstavljati. Kar celi polentarij in nji pelerine so frčali po zraku kakor zrakoplovi. Res strašno, kar človek vse doživi na bojišču! V vesel sem se danes, da smo te zavrtnate hinavce nabrisali in namlatili prav pošteno in jih na tisoče vjeli, mnogo pušk, municije, strojnih pušk, topov in veliko vojnega gradiva vplenili. Kadorna se pa praska za ušesi in se bridko drži, ter poroča, da je zmiraj slabo vreme in da ne more naprejši. Rad bi še bil dalje ostal pri stotniji, a ker nesreča nikdar ne miruje, sem bil ranjen dne 21. maja in moral sem v bolnišnico. Prišel mi je namreč košček granate v glavo in mi je napravil precejšnjo luknjo. Ko okrevam, grem zopet nad izdajalske Lahe.

Novo ministrstvo v Italiji.

Vsled nezaupnice, katero je dobilo italijansko ministrstvo Salandra v seji zbornice dne 10. junija, je odstopilo ministrstvo in italijanski kralj je začel iskati nove ministre. Poveril je staremu poslancu Boselliju nalogo, naj sestavi novo ministrstvo, kar se mu je po hudem naporu posrečilo. Štirje prejšnji ministri ostanejo, med njimi znani vojni hujšak zunanji minister Sonnino. Med novimi ministri se nahajata socialni demokrat Bisolati kot vojni inspektor in katoliški poslanec Meda kot finančni minister. Po političnem prepričanju so v novem ministrstvu zastopane skoraj vse stranke, kakaj v njem se nahaja: pet konservativnih liberalcev, eden katoličan, štirje demokratje, dva radikalca, dva socialisti in eden republikanec. V pondeljek je kralj potrdil ministre, ki so bili takoj zapriseženi. Italijanska zbornica je sklicana na dne 27. junija. Zatrjuje se, da bo tudi novo ministrstvo za brezpogojno nadaljevanje vojske.

Francosko bojišče.

Na desni strani reke Moze so se vršili manjši boji v kotlini Thiaumont, na levi strani Moze so pa napadali Francozi z velikimi silami nemške postojanke pri „Mrtvem možu.“ Francozom se je sicer posrečilo začasno pridobiti nekaj nemških jarkov, a so bili pozneje zopet vrženi nazaj.

Pred Solunom.

V Vardarski dolini se vršijo od časa do časa artilerijski boji in boji med patruljami. Iz Aten se poroča, da so naši Angleži in Francoze potisnili na črti Topčin—Jenidže—Karasmak nekoliko nazaj. Sovražnik je dobil močna ojačenja in je zasedel nekaj vasi blizu bolgarske meje. Četverosporazumove čete v Macedoniji se pripravljajo na ofenzivo. Po zanesljivih poročilih šteje sovražna macedonska armada: 275.000 Francozov, 125.000 Angležev, 26.400 Srbov. Ze sredi aprila se je pričela razvrstitev teh čet proti vzhodu čez Strumo in proti zapadu do Florine. General Sarrail je premestil svoj glavni stan v Karasul, 15 km od meje. Z ozirom na vse te priprave so prekoračile nemško-bolgarske čete grško mejo pri Gevgeliju ter so zasedle važni gorski greben v Magadahom kot središčem. Da preprečijo nadaljno prodiranje sovražnika, so Francozi razdrti vardarske jezove ter preplavili ravnino. Mnogo ljudi je takrat utonilo; mnogo grških vasi je bilo uničenih. Zadnji čas angleški in francoski zrakoplovi z vžigalnimi bombami zažigajo letino v bolgarski Macedoniji. Goreča senica je cele doline zavila v gost dim.

Za Solunom je položaj nespremenjen. Četverosporazum še ni preklical svojih nasilnih odredb zoper Grško. Francozi in Angleži ustavljajo grške ladje, ki vozijo živila. Radi tega preti Grški veliko pomankanje živeža.

Kaj bo z Rumunijo?

V Bukarešti se je v nedeljo, dne 18. junija, vršil velik shod, ki naj ščuva na vojno. Govorila sta največja od Rusov plačana hujšaka za vojsko: poslanca Jonescu in Filipescu. Rusofilsko časopisje povdarja, da je sedaj prišel trenotek, ko mora Rumunija poseči v vojsko. List „Adeverul“ pozivlja množico, da naj gre pred kralja in zahteva vojno.

Iz Amsterdamu poročajo: V Londonu resno računajo, da hočejo Rusi iz Besarabije prodreti preko rumunskega ozemlja na drugi breg Donave, da tako odrežejo prometne zveze Avstrije in Nemčije s Turčijo.

2500 km fronte.

Major Schreibershofen povdarja v „Berliner Zeitung“ velikanske zahteve, katerim imajo zadostiti osrednje države (Avstrija in Nemčija) v vojaškem oziru. Avstrijske in nemške armade se razprostirajo na fronti, ki je nad 2100 km dolga (francoska 650, italijanska 450, ruska 1000 km) in navzlic temu se nahajajo sedaj na dveh točkah v vspešni ofenzivi. Ako sovražnik zbere nadmočne sile na eni sami točki in se zažene na našo fronto, potem ni čudno, če doseže spočetka par krajevnih uspehov. Toda vedno se je še posrečilo, take udarce pravočasno odbiti in tudi tokrat ne bo drugače.

Volitve v Ameriki.

Na velikem zborovanju demokratične stranke v Združenih državah Severne Amerike je govoril na splošno željo nekdanji državni tajnik Bryan, ki je priporočal, da se tudi pri prihodnjih volitvah izvoli Wilson za predsednika Združenih držav; obenem se mu je Bryan zahvalil, da se ni spustil v vojsko z Nemčijo. V vseh političnih krogih računajo z zopetno Wilsonovo izvolitvijo kot z gotovim dejstvom.

General Moltke umrl

Dne 18. junija so obhajali v državni zbornici v Berlinu posmrtnico za umrli maršalom in preustrojiteljem turške armade, Gole-pašo. Ob tej priliki je tudi govoril generalni polkovnik in namestnik načelnika nemškega generalnega štaba pl. Moltke, nečak znanega načelnika nemškega generalnega štaba v nemško-francoski vojni leta 1870. Po končanem govoru se je pl. Moltke zgrudil na tla. Zadel ga je srčna kap. Bil je 68 let star. Ob začetku vojske l. 1914 je bil pl. Moltke načelnik nemškega generalnega štaba proti Francozom, Zavoljo bolezni je kmalu moral odstopiti.

Slovenske žrtve za domovino.

Junaške smrti je padel v ponočnem naskoku na italijansko postojanko na laški zemlji kadet Izidor Štampfl, sin znanega čebelarja Josipa Štampfl v Stražgojncih pri Pragarskem. Bil je pri moštvu in pri častnikih zelo priljubljen, kar priča dejstvo, da so njegovo truplo prenesli na tirolska tla in ga tam ob navzočnosti številnih častnikov in vojaštva slovesno izročili materi zemlji. Bil je zaveden Slovenec. — Dne 6. junija je padel na tirolskem bojišču junaške smrti kadet Franc Pelcl, doma iz Rožičkega Vrha pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Zadel ga je v hrbet dum-dum-krogla, ki mu je v hipu ugasnila življenje. Dve uri pred smrtjo je pisal pismo, v katerem naroča mrtvaška opravila za duše mir in pokoj. Duh je nekako že slutil konec. Rajni je bil abiturient mariborske gimnazije, marljiv in nadarjen dijak, vrl mladenič, vedno veselega, vedrega lica, upanje starišev. — Prejeli smo žalostno novico, da je padel dne 25. maja junaške smrti, začet od sovražne krogle v glavo, načebudni mladenič Anton Koprivšek, doma iz Ločice pri Vranskem, star še le 20 let. Njegov starejši brat Jakob se že pogreša od začetka vojne in mlajši brat Leopold je že tudi pri vojaki. — Dne 21. maja je na laškem bojišču zadel sovražna krogla v prsa Franceta Lešnika, doma iz Gubna pri Pilštanju. Smrtnoranjenega so prepeljali v bolnišnico, kjer je po sprejemu sv. zakramentov izročil Gospodu svojo dušo. — Dne 6. junija je padel junaške smrti za domovino Janez Konečnik iz Smihela nad Mozirjem. Laška krogla ga je zadel na gori Boskon na Laškem. Rajni je bil dobrega, miroljubnega značaja, spoštovan od vseh. Bil je jako izobražen; rad je prebiral dobre knjige in časnike. „Slovenskega Gospodarja“ je dobival tudi na bojišču. Izguba je za stariše tem večja, ker je on že prvi sin, ki je padel v tej vojski. — Na laškem bojišču je umrl častne smrti za domovino Franc Žigert, doma iz Ščavnice pri Radgoni. — Z laškega bojišča prihaja poročilo, da je padel junaške smrti bivši posestnik in zidar Marko Košar iz St. Ilje v Sl. g. — V bolnišnici blizu bojišča je umrl posestnik Jožef Štifter, oče štirih malih otrok, doma v Ceršaku ob Muri. — Iz St. Jakoba v Slov. gor. se poroča, da je dal svoje mlado življenje za cesarja 20letni

Janez Terbiš z Lilaškega Vrha. — Na severnem bojišču je padel dne 8. avgusta 1915 19letni posestniški sin Anton Fašman, doma v Žicah pri Sv. Juriju v Slov. gor. Rajni ima tri brate pri vojaki, med katerimi je eden vjet. Daleč od doma se je moral vleči k večnemu pokoju. V tuji zemlji Te bo enkrat prebudila angelska trobenta! — Od Sv. Bolfenka v Slov. gor. se nam piše: Pred tedni nas je udarila smrt z veliko silo. Zahtevala je kar dve žrtvi. Prvo si je izbrala dne 22. maja med našimi najtajšimi: vzela je pridni družini posestnika Alojzija Krajnc v Sovjaku mlajšega sina Alojzija. Umril je ravno na svoj rojstni dan, star komaj 19 let. Njegovo truplo počiva v tirolski zemlji na planjavi Lavarone. Druga žrtev je Franc Vrščič, poljedelec v Trnovski vasi. Služil je pri lovcih na južnozahodnem bojišču. Koder je dne 2. junija padel čez skalo v globočino. Zapuстил je doma ženo in pet nepreskrbljenih otrok; starejši sin Franc pa je že tudi pri vojaki. Bodi obema junakoma ljubi Bog usmiljen Sodnik! — Alojzij Zimšek s Pilštanja je padel dne 21. maja na južnem Tirolskem. Lansko leto je že bil težko ranjen, sedaj pa je smrtonosna krogla zahrbtnega sovražnika storila konec njegovemu mlademu življenju. Bil je mirnega značaja, delal je vedno veselo svojim starišem. — Dne 12. novembra 1915 je pri Gorici padel mladenič Franc Lobas, doma iz Marenberga, kakor se je šele sedaj izvedelo potom laškega Rudečega križa preko Švice. Pokojni je bil marljiv, tihega značaja, vzgleden ud Marijine družbe ter se ni sramoval, pogosto kazati svoje katoliško prepričanje, kakor tudi cela Lobasova hiša. — Kakor se nam iz Bučevceve pri Sv. Križu na Murskem polju poroča, je dne 30. maja v bolnišnici na laškem bojišču za ranami umrl 23letni mladenič Martin Siška, vojak 26. domobranskega pešpolka. — Divizijski župnik, č. g. Al. Čížek, je dne 25. maja pisal z laškega bojišča, da je dne 25. maja padel vzorni mladenič Jan. Kramar, doma od Sv. Petra pod Sv. gorami, vojak 26. domobranskega pešpolka. Pokopan je bil dne 26. maja v tuji zemlji. — Iz bojnega polja se nam poroča: Dne 25. maja je padel junaške smrti za domovino pešec Alojzij Svajger iz Polzele v Savinjski dolini. Leži pokopan v visokem gozdu na južni Tirolski. Dragi Lojze! Ni križa na Tvojem grobu, tudi mrtvaških zvonov ni bilo, da bi Ti zapeli popotnico v večnost, a eno je bilo: Prijatelj, ki Te je ljubil, je zaloval na Tvojem grobu. Tako počivaš junak daleč od svojih dragih, daleč od src, ki so Te tako ljubila. Počivaj v miru in sanjaj o skorajšnjem svidenju s svojimi dragimi pri nebeskemu Očetu! Ne pozabi pa na Tvojega prijatelja, ki za Taba žaluje in Te zelo pogreša. F. K. — Narednik Martin Kramperšek, doma iz Novevsi pri Sv. Juriju ob juž. žel., je začet od italijanske krogle dne 6. junija izlilnil svojo dušo. Rajni je bil hraber vojak, kar dokazujejo njegova odlikovanja. Zaslužil si je: bronasto, srebrno svetinjo I. in II. vrste. Star je bil 22 let. Postal je že prvo vojaško leto narednik. Boril se je najprvo v Galiciji, kjer so ga že Rusi prav dobro poznali. Potem je odšel nad Lahe. Lansko leto ga je bila zasula italijanska granata, vendar so ga še živega in nepoškodovanega skopali. V domačem življenju je bil miren, trezen in ponižen, za to tudi priljubljen povsod. Spavaj sladko v sovražnikovi deželi, če tudi še nad Teboj tulijo topovi! — Izmed mnogih, ki so padli za cesarja in domovino, je dal svoje življenje tudi Anton Pliberšek, doma na Gornji Ložnici, v župniji Sv. Venčesl pri Slov. Bistrici. Vojskoval se je od začetka vojske v Galiciji in v Karpatih. Odlikoval se je tako, da je bil povišan od navadnega pešca do desetnika in slednjič do četovodja. Dobil je veliko srebrno kolajno I. razreda. Na italijanski črti ga je dne 16. maja zadel sovražni izstrel. Ravno čez mesec dni je dobila mati-vdova obvestilo o sinovi smrti. Ganljivo je bilo gledati, kako so bile tri svetinje Matere božje, sv. Jožefa in sv. Antona prišite na trak hrabrostne kolajne, katero je mati dobila z drugo zapuščino vred. Ganljivo je tudi bilo videti, kako je ta venčeselski junak nosil v svoji knjižici molitev papeževo za mir. Slava našim junakom!

Tedenske novice.

Visok obisk. V pondeljek dne 19. junija je zavod čč. šolskih sester v Mariboru nepričakovano obiskala nadvojvodinja Elizabeta, hčerka nadvojvode Franca Salvatorja in nadvojvodinje Valerije, so-proga ritmojstra Waldburga. Vse je presenetila izvanredna ljubeznjivost in priprostost visokega gosta. Po enomesečnem bivanju v Mariboru se je nadvojvodinja odpeljala iz Maribora.

Letošnje nove maše v lavantinski škofiji. Nove maše bodo letos brali sledeči novomašniki iz lavantinske bogoslovnice: Iz IV. letnika: Ivan Kotnik, Modriče (Bosna), dne 23. julija. Pridiguje Avg. Halilj-Miridit, mestni župnik v Bos. Samcu. Jožef Mirt, Rajhenburg, dne 9. julija. Pridiguje dr. Anton Medved, c. kr. profesor v Mariboru. Franc Satler, Sv. Anton v Slov. gor., dne 16. julija. Pridiguje Ognieslav Skamlec, župnik v Leskovcu-Haloze. Milan Slaie, Sv. Danijel v Celju, dne 9. julija. Pridiguje Anton Veternik, župnik v Žalcu. Hinko Skore, Sv.

Peter na Medvedovem selu, dne 16. julija. Pridiguje Franc Korošec, nadžupnik pri Sv. Križu tik Slatine. Iz III. letnika: Davorin Avšič, Sromije, dne 16. julija. Pridiguje frančiškan o. Gratus Kostanjšek, Maribor. Franc Grobler, St. Jurij ob Taboru, dne 16. julija. Pridiguje dr. F. Lukman, profesor bogoslovja v Mariboru. Jožef Krošl (sedaj posvečen v subdijakona, v jeseni v dijakona in mašnika), bo bral novo mašo pozneje. Čas se ni določil. Franc Molan, Dobova, dne 23. julija. Pridiguje Ivan Bosina, kaplan pri Sv. Martinu na Paki. Franc Tovornik, St. Vid na Planini, dne 9. julija. Pridiguje Miroslav Volčič, župnik v Breznem ob kor. žel. Franc Urleb, St. Jurij ob juž. žel., dne 23. julija. Pridiguje Jakob Rabuza, kaplan, Stari trg pri Slovenjgradu.

Posvečevanje duhovnikov v somboteljski škofiji (na Prekmurskem) se je vršilo dne 8. junija. Posvečenih je bilo osem novomašnikov.

Odlikovan slovenski vojni kurat. Č. g. Viktor Lunder, duhovnik lavantinske škofije, vojni kurat v garnizijski bolnišnici št. 7, prideljen mobilnemu rezervnemu špitalu št. 6.3, je bil odlikovan z duhovniškim zaslužnim križcem II. razreda na belo-rudečem traku.

Birmovanje v šaleški dekaniji. Na praznik vnebohoda Gospodovega so posvetili g. knezoškof prenovljeni glavni altar škalske župne cerkve ter delili zakrament sv. birme. Vsa opravila so trajala od 8. ure zjutraj do 2. popoldne in množica ljudstva je z vidnim zanimanjem sledila sv. obredom, posebno posvečevanju altarja. Znamenit je bil tudi govor o tem, kako da si lahko nebeško kraljestvo z naskokom vzamemo, ako imamo po zgledu vojakov svoj cilj vedno pred očmi, ako se stanovitno vojskujemo s trojnimi sovražniki, ako vse žrtvujemo za ta cilj. Na sedežu dekanije je g. knezoškof pozdravil tudi g. glavar slovenjgraški baron Nengebauer, ki je razodel svoje veselje, da more pozdraviti Nadpastirja v svojem okraju. Po kratkem odmoru nastopili so g. knezoškof v petek popoldne svoje apostolsko potovanje v Šmartno. Po kratkem pozdravu v trgu Velenje in po obisku obitelji ondotežnega župana, se je vršil sprejem v Šmartnem, kjer s a jih razven drugih kaj ljubko pozdravila šletna otročiča iz slov. otroškega vrtca velenjskega, tako, da ni ostalo suho skoro nobeno oko. V svojem govoru so škof slikali drugi dan izpreobrnjenje in veroizpoved rim. stotnika s križem Vzveličarjev ter z izgledi vernih vojakov vspodbujali k stanovitnemu spoznavanju sv. vere, zlasti v teh budih dneh. — V Šmihelu pri Šoštanju so knezoškof drugi dan birmovali največje število otrok v tej dekaniji: 681, potem ko so v navdušenih besedah vspodbudili vernike, da naj si prizadevajo za pravega, svetega, vzvišenega Duha s pr. pomočki, ki so: sv. maša, beseda božja (Bobadila med roparji), potrpežljiva postrežba bolnikov (usmiljenke), skrb za hišo božjo, v kateri prebiva sv. Duh. Navduševali so tudi župljane za stavbo nove župne cerkve. — Pri Sv. Ilju, kamor so do speli Nadpastir v nedeljo zvečer, blagoslovili so v ponedeljek prenovljen zvonik, nato so učili svoje poslušalce hvaležnosti, ter razkazovali zakaj, kje, kdaj in kako moramo biti hvaležni.

Za Rudeč križ se je nabralo v tednu Rudečega križa v cerkvah lavantinske škofije častno svoto 17.530 K.

Slovesnost v Slovenskem Lurdu. Iz Rajhenburga se nam piše: Kakor druga leta, se bo tudi letos dne 2. julija slovesno obhajala obletnica posvečenja Marijinega svetišča v Slovenskem Lurdu, v Rajhenburgu. Kot priprava na to slovesnost bo tridnevnik, ki se začne na praznik presv. Srca Jezusovega, to je dne 30. junija 1916. Vodili bodo to pobožnost prečastiti gospodje misijonarji od Sv. Jožefa nad Celjem. Častilci Marijini, prihitite one dni v naš Slovenski Lurd, da zopet skupno zaprosimo Kraljico vojnih trum za zmago in mir, da ji potožimo svoje muke in bridkosti, da si potolažimo pri njej svoja žalostna srca.

† Župnik Jožef Krajnc. Že 15 duhovnikov je letos umrlo v lavantinski škofiji. V šmarnski in mariborskih dekanijah je od lani največ duhovnikov pomrlo. V šmarnski dekaniji je oči zatisnil lani dne 5. maja g. župnik Andrej Zdošek pri Sv. Stefanu, letos dne 6. februarja g. Alojz Kreft na Ponkvi, dne 1. junija žusemski župnik Fr. Vidmajer v Gradcu in dne 15. junija v pokojni zibiški g. župnik J. Krajnc v Črešnjicah. — Nekaj vrstic temu v časten spomin. Jožef Krajnc je bil rojen dne 11. januarja 1858 v uglebni kmečki hiši v Podgorju št. 9 v Črešnjicah. Njegov oče Jožef z ženo Ano, rojeno Koželj, je bil silno pridben kmet, vnet za čast božjo in lepoto cerkve, dobronik siromakom, prijatelj duhovnikom, čez 50 let organist in čez 40 let cerkveni ključar, kot odbornik skrben za red v občini in šoli, odprtih rok za izobrazbo otrok. Dva sina je dal študirati, Pavla za učitelja, Jožefa za duhovnika. Poslednjemu ni bilo v otroških letih poznati, da bi kaj postal. Bil je do 7. leta mutast. Enkrat se je nekaj prestrašil, zakričal, in jezik se mu je razvezal. Nato se mu je um tako

razbistril, da se je dobro učil po vseh šolah in postal duhovnik dne 20. julija 1884. Primicijo je obhajal v domači cerkvi, prvo od začetka župnije v 156 letih. Pri slovesnosti mu je oče orgljal in brat ministriral. Na prvo kaplansko službo je bil poslan k Sv. Rupertu nad Laškim, potem v Pišce, k svojemu birm-skemu botru g. župniku Simonu Černoša, ki je bil poprej v Črešnjicah župnik. Iz Pišec je Krajnc romal na drugo kaplanijo v St. Peter pod Sv. gorami in od tam leta 1893 v prelepo Savinjsko dolino na Vransko kot kaplan, pozneje kot provizor in zopet kot kaplan. Po 13 letih kot kaplan je leta 1897 nastopil župnijo Zibiko, da si je v njej naložil dvojno trpljenje: 17 let trpljenje v službi in 2 leti trpljenje v bolezni. Osem let je sam brez pomočnika oskrboval to župnijo, v kateri je čez 2000 prebivalcev, štirirazredna šola, romarska božja pot Tinjsko, močviren, blaten svet in veliko gospodarstvo. Po 17 letih pridnega delovanja ga je zadel na levi strani mrtvoud, da si je mogel še manj pomagati, kot slaboten otrok v zibelki. Sprosil si je potrební pokoj in se preselil v rojstno gorsko župnijo, ki ni za bolnik nič kaj primerna, pa ga je tja vlekel v sladkem upanju, da mu bosta bližnja sosed, dobra dva brata, stregla in da bo počival na domačem pokopališču poleg starišev in med rojaki. Želja se mu je spolnila dne 17. junija na kvatno soboto. Spremljalo ga je sedem duhovnikov, in prav veliko ljudstva, ki mu je kljub obilnemu delu zadnjo čast v ljubezni izkazalo. Prirčne besede mu je v slovo spregovoril vojniški g. župnik. — V Črešnjicah počivajo zdaj trije od mrtvouda zadeti gg. župniki: Avguštin od leta 1829, Trafenik od leta 1862 in Krajnc. N. p. v m.!

Ogrski Slovenec — junaški branitelj vere. Prekmurske „Novine“ poročajo: „V Pragi v ednoj bolnišnici so se ranjenci tri dni kregali i prepirali med seboj za volo vere. Ništeri so trdili, da pomom ne trebe vervati, da ne ga Boga, da ne trebe moliti itd. Gjorek Matjaš, Slovenec iz Strigove, je pa ostro nastopil proti veretajnikom. Razložo njim je jasno našega N. Ji. Kristusa navuk nateliko, da so na njegovo stran stopili čehi in horvati tudi, i da se je ne-vernost le ne dala pomiriti, je Gjorek na report bio pozvani, kak da bi on delao krega. Poglavarstvo bolnišnice je celo delo preiskalo in presodilo i junaško-ga branitelja vere za nežužnoga spoznalo pa njegove reči potrdilo. Dobre duše, zapelivcom se ne podajte, Bog je eden, ki je naš sodnik, neba je večna pa pekel tudi. Molite i zagovarjajte le pravico, Jezus vam to plačao bo. Mi domači pa molimo za te dobre voja-ke, prave junake, so Slovenci, Vogri ali kakše koli narodnosti.“

Pred rodnim domom padel. Čuden slučaj se je pred kratkim dogodil na goriški fronti. Domačin iz Podgore, ki se je od početka vojske kot črnovojnik boril po nešteti bojiščih Srbije in Rusije, je končno prišel na laško bojišče. Gotovo ni slutil, da ga sreča, ki ga je spremljala povsod, zapusti doma pred lastno rodno hišo. V tujini je zrl nešteto krat smrti v oči, a vendar je prišel še zdrav in nepoškodovan ubranit domačo vas, lastno zemljo. Ko je šel v jarke pri Podgori, ga je pot vedla mimo doma, mimo razvalin lastne hiše. In glej! Pred rodnim domom ga je zadela granata; na svoji lastni zemlji je padel junaške smrti za domovino v najožjem pomenu besede. — Pokopali so ga ravno pred rojstno hišo. In tako spi ta junak doma, kamor je gotovo ves čas močno hrepnel.

Vojni kurati obveščajo svojce padlih vojakov. Določeno je, da bodo v bodoče, dokler bo trajala vojna, obveščali vojni kurati svojce na bojišču padlih vojaških oseb po posebnih dopisnicah, kedaj in kje je umrla dotična oseba ter čas in kraj pogreba. Na tozadevni dopisnici bo označeno ime, šarža in četa, pri kateri je služil padli. Dopisnica bo opremljena s pečatom in podpisom dotičnega vojnega kurata. Nadalje je določeno, da morajo vojni kurati takoj obvestiti svojce padlih ali v bolnišnicah umrlih vojaških oseb.

Praporščaki in kadeti pozdravljajo. Ob priliki prekoračenja laške meje, pošiljajo najsrčnejše pozdrave vsem znankam in znancem sledeči praporščaki in kadeti: Ferk Josip, Jug Rikov, Tomšič Mirko, Milharčič Ivo, Sersen Dore in Marolt Matija.

Prostovoljni strelci pozdravljajo. Z italijanske fronte pošiljajo pozdrave sledeči prostovoljni strelci: Četovodja Franc Bamsi od Radgone, desetenik Anton Božič od Celja, Friderik Sodec od Sv. Jurja na Ščavnici, Franc Ketiš, Friderik Müller od Radgone, Anton Klobasa od Ljutomera in Jožef Vizjak od Ormoža.

Z bojišča na bojišče. Piše se nam: Slovenski fantje in možje smo bili že na raznih bojiščih. Najprvo na srbskem, potem na ruskem, potem zopet na srbsko-črnogorskem in sedaj na italijanskem. Ne bo menda dolgo, ko bomo zopet šli na drugo fronto, kakor se sliši. Lanski Božič smo obhajali v Peči (mesto v Črnigori), kje bomo neki letošnjega? Mi slovenski fantje in možje ne bomo nikdar omagali. Le naprej, le naprej, dokler je še vetra kaj! Ivan Gričnik, posestnik s Planine, Franc

Vah iz Buč, Franc Pučko iz Rinčetove grabe pri Ljutomeru in Leopold Gorican iz Vranskega.

Slovenski lovci pozdravljajo. Mladi slovenski črnovojniki se pridno bojujemo s polentarjem, ker imamo upanje, da bomo grdega izdajalca skoraj premagali. Pozdrave pošiljamo vsi slovenski fantje od lovske bataljona št. 30: Franc Marinič iz Negove, Franc Lapuh, Andrej Urek, Franc Benkoč, doma iz Brežic ob Savi, Franc Bolcar, Zagoršek, desetenik, doma iz Ptuja, Franc Brglez pri Celju, Ignac Roser iz Celja, Franc Valenčak iz Kozjega, Jožef Penič iz Podsrede, Jakob Šijanec iz Ljutomera, Alojz Mešl in Martin Meh iz Šoštanja.

Italijanska granata se polža ne rani. Slovenski črnovojniki nam pišejo z italijanske fronte: Od 5. do 12. junija je Lah silovito obstreljeval naše postojanke s svojimi 21 do 28 cm granatami, a ni povzročil nobene človeške žrtve. V gozdu je sicer podiral več sto let stare bukve, a druge škode ni napravil. Nekoč sem šel pogledat jamo, ki jo je napravila laška granata. In glej! Poleg sveže jame se je plazil velik polž popolnoma nepoškodovan in je korajžno kazal Lahu svoje rogove. Tudi polževa kajza je bila nepoškodovana. Čeravno imajo Lahi cel šop petelinovega repa za klobukom, vendar se ga slovenski fantje in možje nikakor ne bojimo. Slovenski lovci veselo pozdravljamo „Slov. Gospodarja“, ki nam je tukaj najljubši gost: Četovodja Peter Petrovič iz Bukovec pri Ptuj, desetenik Jož. Firbas iz Gorišunec in Franc Belak iz Murščaka pri Kapeli.

Potni listi za Gradec. Ministrstvo je odredilo, da so se štajerski okraji Gröbming, Lietzen, Ljubno na Gornjem Štajerskem, Bruck, Mürzzuschlag, Gradec, Weiz, Hartberg in Feldbach izločili iz širšega vojnega ozemlja. Mariborsko okrajno glavarstvo nam poroča, da mora odslej vsak, kdor hoče potovati severno od Lipnice, n. pr. v Gradec ali nazaj imeti potni list s fotografijo. Taki potni listi se dobijo na okrajnih glavarstvih. Kdor hoče dobiti tak potni list, naj prinese seboj kolek za 2 K, svojo fotografijo in potrdilo od občine.

Kdo kaj ve? Pogreša se od 20. avgusta 1915 Matija Trstenjak, doma iz Vodranc, pošta Sv. Bolfenk pri Središču. Služil je pri 87. pešpolku, 16. slotniji, vojna pošta št. 34. Zvedelo se je, da je bil dne 20. avg. 1915 na Doberdobo ranjen. Odgovor njegovemu očetu Martinu Trstenjak, gostilničarju v Vodrancih, pošta Sv. Bolfenk pri Središču.

Gospodarske novice.

Premiranje konj za leto 1916. V svrhu povzdiže domače konjereje se bo vršilo tudi letos premiranje konj. Sicer letos ne bo dala država nobenih premij ali daril, toda deželni odbor, okrajni zastopi, zasebniki in društva so naklonili štajerski c. kr. konjerejski družbi toliko podpor in daril in sicer v znesku 21.000 kron, da je tudi za letos omogočeno primiranje konj, ki se bo vršilo: Dne 5. julija v Lipnici, 6. julija v Ljutomeru, 7. julija v Gornji Radgoni, 8. julija pri Sv. Lenartu v Slov. gor., 10. julija na Ptuj, 11. julija v Središču, 12. julija v Slov. Bistrici, 13. julija v Brežicah, 14. jul. v Šoštanju in 15. jul. v Celju.

Vojaški dopusti. Kam se pošljejo prošnje, ki jih napravijo svoji vpoklicanih? Občinski uradi smejo potrditi na prošnji za dopust, da je res potrebno, da se dotičniku dovoli dopust. Seveda se mora župan prepričati, ali bo dotičnik res tudi pomagal domačim pri delu. Prošnja naj se pošlje naravnost na poveljstvo oddelka, pri katerem dotičnik služi, ali pa se pošlje njemu samemu, da jo predloži pri raportu. — Občinam se je naročilo, naj pojasnijo ljudem, da je pošiljanje prošenj za dopuste na razna ministrstva in vojaška poveljstva brezuspešno.

Oprostitev bikorejcev od vojaške službe, Poljedelsko ministrstvo je z odlokom z dne 15. aprila 1916 določilo, da se bikorejci, ki imajo oskrbovati plemenske bike, v uvažanja vrednih slučajih oprostitjo črnovojniške službe. Če je nujna potreba, se oprostitjo še tudi hlapci, ki oskrbujejo plemenskega bika. Seveda lahko uživajo oprostitlo ugodnost samo taki črnovojniki, ki še niso na fronti ali pa v prostoru tik za fronto. Prošnje, ki morajo biti dobro utemeljene, se morajo poslati potom okrajnega glavarstva na poljedelsko ministrstvo. Priporoča se, da občina ali kmetijska podružnica prošnjo potrdi.

Ne prodajajte telet! Ker se bo radi sedanje uradno urejene prodaje živine, število goveje živine zelo zmanjšalo, moramo skrbeti za naraščaj. Radi tega moramo teleta kolikor mogoče ohraniti za plemo. Mesarji sicer nagovarjajo živinorejce k prodaji telet in obljubujejo lepe cene, vendar se na to

ne smemo ozirati. Čas, ko se bo čutilo pomanjka nje plemene živine, ni več tako daleč, kot si marsikdo misli.

Najvišje cene za teleta, svinje in ovce. Cesar-ska namestnija je tudi za teleta svinje in ovce, ki so namejene za klanje določila primerne prodajne cene, in sicer za 100 kg žive teže pri hlevu p o-dajalca: teleta 220 do 270 K, mesne svinje o 80 kg teže 300 do 400 K, mastne svinje čez 80 kg 400 do 450 K, ovce 200 do 300 K. Pri pro-daji se sme zahtevati samo cene, ki so z ozirom na kakovost živine gornjim nastavkom primerne.

Kavine karte. Da se zasigura prebivalstvu v-poraba kave ter da se cene za kavo ne pretiravajo, se bodo vse zaloge kave zasegle. Cena na drobno bo 8 K za 1 kg kave. Vpeljale se bodo tudi karte za kavo.

Razne novice.

Morski psi pribajajo. V reško luko se je pri-klatil iz Sredozemskega morja 3 metre dolg mor-ski volk, ki je bil za tamošnje ribiške čolne in za osebe, ki so se kopale v morju, velike nevarnosti. Motornemu čolnu Nekton se je posrečilo ujeti drz-nega roparja. Na močno vrv so privezali močen trnek, nanj pa obesili bele hlače. Zver se je blis koma vrgla na plen in požrla hlače s trnekom vred. Z velikim trdom so spravili roparja na suho, ko so mu se morali poprej pognati dve krogli v glavo. V njegovem želodcu so našli ostanke člo-veških kosti, srebrno veržico in dva prstana.

Ostala je brez kože na glavi. V šopronski žu-paniji na Ogrskem se je zgodila izredna nesreča. Žena mlinarja Ferštaka je prišla preblizu velikemu kolesu v mlinu; kolo jo je prijelo za lase in ji od-trgalo z glave vso kožo z ušesima vred. Žena je smrtnonevarno poškodovana; njen mož je na bo-jišču.

Dopisi.

Maribor. Sprejem učencev na mariborski dr-žavni gimnaziji se bo vršil dne 2. julija ob 10. uri dopoldne; sprejemni izpit pa naslednji dan dne 3. julija. Gimnazija se nahaja sedaj na Elizabetni cesti št. 19. — Na cesarja Franca Jo-žefa I jubilejnim učiteljišču šol-skih sester v Mariboru bo vpisovanje za I. letnik šolskega leta 1916/17 v četrtek, dne 6. ju-lija od 8. do 2. ure dopoldne. Sprejemni izpit se začne istega dne ob 2. popoldne.

Selnica ob Dravi. Janez Rajsp piše z italijan-ske fronte svojim starišem: Daleč, daleč smo že prodrli. Stojimo že na italijanskih tleh. Pod straš-nim ognjem smo zavzeli italijanske postojanke. Noč in dan ter več dni zaporedoma so grmeli topovi in puške. Mislil sem, da se približuje sodni dan. Nebeška mati Marija me je varovala v najhujših trenutkih. Lahki so se grozovito ustavljali, a podrli smo jih nazaj. Ujeli smo jih več tisoč, med njimi tudi mnogo črnih. Mnogo pozdravov! Vaš Janez.

Sv. Jakob v Slov. gor. Z bojišča v Tirolah po-šiljajo pszdruve vsem domačim: Franc Hauptman od Sv. Jakoba v Slov. gor., Jožef Žnoffl od St. Jurija v Slov. gor., Mihael Lešnik iz Laznice pri Bistrici in Roman Mandl, četovodja iz Bistrice pri Rušah.

St. Lenart v Slov. gor. Nasli fantje, ki so kjub hujim, mnogokrat nadčloveškim po-morom večno dobre volje in navdušenjem za svetlo boj proti našim sovražnikom. Naš ojak Jakob Živko od oddelka strojnih pušk piše med drugim z la-škega bojišča: Čeravno nas je Rus zopet uenado-ma in z velikansko silo napadel, vendar se ne bo-jimo, da ne bi bili Lahu tudi nadalje kos. Eden slovenski fant ali mož vzame kar deset polentar-jev na muho. In naš slovenski narod bo z zlatimi črkami zapisan v zgodovino sedanje krvave vojske. Svoje najboljše sinove je daroval za Avstrijo in za cesarja.

Sv. Bolfank v Slov. gor. Naša kmečka hranil-nica in posojilnica je imela preteklo leto velik de-jarni promet in sicer K 104.082. — Sprejemkov, K 103.336 20 v izdatkov, torej znaša celoletni promet K 207.418 20 v. 4. vojnega posojila je podpisala naša zadruga s svojimi udi 40.000 K. Obrestna mera se bo s 1. julijem t. l. znižala in sicer pri vlogah od 4 1/2 na 4% in pri posojilih od 5 1/2 na 5%.

Kapela pri Radencih. Alojzij Krizanič, ki se je kot telefonist udeležil bojev na južnem Trólskem

proti Lahu, nam piše, da je bil pri napadu na so-vražno postojanko ranjen v nogo in se sedaj na-haja v Inomostu v bolnišnici. Rana mu lepo celi. Pozdravlja vse znanke.

Sv. Križ na Murskem polju. Posojilnica v Kri-ževcih na Murskem polju, naznanja, da ima svoj redni občni zbor dne 29. junija 1916 ob 9. uri predpoldne v posojilnični pisarni. Spored: 1. Po-ročilo o reviziji. 2. Poročilo načelnistva. 3. Poro-čilo nadzorstva. 4. Odobrenje letnega računa za l. 1915. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti. Ako ob 9. uri ne bo zadostno število članov navzočih, se vrši en pol ure pozneje drug občni zbor v rav-no taistem prostoru in z istim dnevnim redom. Načelnstvo. 415

Sv. Barbara v Haložah. Dne 19. maja, ob po-8. uri zvečer, je umrla v Slatini nagloma, zadeta od srčne kapi, občeznana in spoštovana gospodinja Te-rezija Kokol, rojena Pintarič. Blagopokojna je bila rojena dne 30. septembra 1847 v Gruškovcu. Pogreb se je vršil dne 21. maja, ob dveh popoldne. Velika udeležba je pokazala splošno njeno priljubljenost pri vseh faranih. Preostalemu soprogu, g. Andreju Ko-kol, cerkvenemu ključarju, in vsej obitelji naše iskren-nc sožalje. Draga mamica, Bog Te je sicer poklical nagloma, a gotovo ne nepripravljeno. Počivaj v mi-ru! Na svidenje nad zvezdami!

Sv. Marko niže Ptuj. Solarske kuhinje, Rud križ in 4. vojno posojilo. V občinah Sv. Marko, Bu-kovec, Stojanci, Prvenec, Borovec in Zabovci se je na-bralo za osnujočo se domačo solarsko kuhinjo zne-sek 292 K 73 vin., kateri se je koristonosno nalcžil v domači posojilnici. Za Rudeči križ so darovali sta-novaleci navedenih občin šolskim nabiralcem 291 K 89 vin., kateri znesek se je poslal deželnemu pomož-nemu društvu Rudečega križa v Gradcu. — Za 4. vojno posojilo je podpisalo 43 strank svoto 34.200 K in takoj založilo v gotovini 32.274 K. Na 5% sedem-letne državne zakladne liste se je podpisalo 31.000 K, na 5% 40letno vojno posojilo pa 3200 K. Iz po-sameznih občin in vasi se je podpisalo: iz Markovec 2200 K, iz Novevasi 4200 K, iz Bukovec 5100 K, iz Stajne 700 K, iz Sobotine 4500 K, iz Strele (najmanj-ša vasica) 4000 K, iz Prvenec 7400 K, iz Borovec 3000 K, iz Zabovci 3100 K. Ljudje še imajo mnogo denarja doma po skrinjah in omarah mrtvega ležati, ker so preveč verjeli nekaterim čenčam, kateri so tr-dili, da se denar ne bo dobil pred 40 leti nazaj. To-rej vsak po svoje! Vendar pa je večina faranov po-kazala, da se zaveda svojih patriotičnih dolžnosti in da zna s svojim denarjem dobro gospodariti. Tako je prav!

Majšperg. Tukaj smo pokopali nedavno 2 menda najstarejša župljana Antona in Ano Turk. posestnika v Sesterzah. On je bil v 85. in ona v 83. letu. Ona je bila pokopana prvi petek in drugi petek že on.

Ponikva ob juž. žel. V Gospodu je tukaj za-spal po daljši mučni bolezni g. Jože Zupanc, bivši posestnik v Dramljah pri Sv. Uršuli. Rajni je bil oče štirih sinov-vojakov. Dva se nahajata v ru-skem ujetništvu, eden je na italijanskem bojišču, eden pa je radi bolezni, ki se je nalezal na boj-nem polju, doma. Ves čas, kar izhaja »Slov. Go-spodar«, je bil rajni njegov zvest naročnik, ter ved-no vnet za vsako dobro stvar, posebno je ljubil knjige, iz katerih se je kakor je trdil, mnogo na-učil. Blagemu starčku, našemu somišljeniku, bodi ponkovaša zemljica lahka!

Celje. Vpisovanje v I. razred c. kr. samostoi-nih gimnazijskih razredov z nemškim in slovenskim učnim jezikom v Celju se bo vršilo dne 28. junija t. l. od 9.—10. ure dopoldne v zbornici gorej imenova-nih razredov. Po vpisovanju se začne takoj izpraše-vanje za sprejem.

Petrovce. Četovodja Franc Žager, ki je ves čas v vojni in je še popolnoma zdrav ter je odli-kovan s srebrno kolajno I razreda in bronasto, piše svojim starišem: Čutim se vsega srečnega, po-sebno sedaj, ko so naše vrle čete na mnogih kra-jih že prekoračile italijanske meje. Mi se nahaja-mo ravno na robu meje, tako da frčijo naše svin-čenke na italijansko zemljo. Naši topovi težkih kalibrov bruhajo ogenj noč in dan na nezvestega polentarja. Držimo ga že za vrat. Lahe podimo, kakor divje koze po skalovju, da kličejo: »Mama-mia«, »mama-mia!« Šrapneli škropijo svinčeno zrnje po njih, granate jih izkopljejo, če se še tako globoko zarijejo v zemljo. Strojne puške režejo po njih, da je kaj. Danes, ko to pišem, se nahajam v strelskem jarku ter z velikim veseljem bruham krogle na polentarja.

Družmirje pri Šoštanju. V veseli družbi voja-kov na dopustu v Družmirju je nabral za avstrijski Rudeči križ narednik Anton Novak znesek 10 K 23 v. Živeli posnemovalci!

Zadnja poročila, došla v sredo, 21. junija.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 20. junija.

Uradno se razglša:

Rusko bojišče.

V Bukovini je sovražnik v hudih bo-jih z našimi zadnjimi stražami preko-račil reko Seret. Med rekama Prut in Dnjestr, ob reki Strypi in na ozemlju Radzivilova je potekel dan razmeroma mirno. V vspešnih obram-bnih bojih južno-vzhodno in severno-vzhodno od Lu-kača v Voliniji so dosedaj vjele naše čete čez 1300 Rusov, vplenile eden ruski top in 3 strojne puške.

V prostoru Kisilina napredujejo v vstrajni borbi napadi zavezniških čet. Med Sokulom in Kolkiem smo vnovič odbili močne sovra-žne napade. Pri Gruzijatu, kjer je sovražnik z zastavo močnih sil skušal vdreti v četrtil v črto hrabrih braniteljev, se vrše srditi boji.

Italijansko bojišče.

Bojno delovanje na soški bojni črti in v Dolomitih je padlo do navadne mere. Zopetni italijanski sunki proti posameznim mestom bojne čr-te nad Brento in Astico so bili odbiti.

Balkansko bojišče.

Pri kraju Feras ob spodnjem toku reke Bo-juze praske.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 20. junija.

Rusko bojišče.

Armada skupina generala Linsingen na: Močni ruski napadi na prekope južnozahodno od kra-ja Logižin so se pod težkimi izgubami v zatvor-nem ognju ponesrečili. Neprestana sovražna prizade-vanja proti črti ob Styru in zahodno od Kolki-ja so splošno ostala brezuspešna. Pri kraju Gru-zijatyn je borba posebno srdita. Med progo Ko-vel-Luck in reko Turija se naše čete zlomile na več mestih, posebno pa pri kraju Kisilin, iz-redno trdovratni ruski odpor in so, boreč se, prodr-le dalje naprej. Južno od Turije so bili sovra-žni napadi odbiti. Rusi svojega prodiranja proti kra-ju Gorohov niso nadaljevali.

Položaj pri armadi generala grofa Both-merja nespremenjen.

Zakaj smo se umaknili iz Černovic?

Vojni poročevalci poročajo iz Bukovine, da se je moralo mesto Černovice radi tega izprazniti, ker se je bilo bati, da bi Rusi, ki so od Dnjestra vedno dalje prodirali v severni Bukovini, oni del naše ar-made, ki je stal ob besarabski meji, obkolili. Ta ar-mada se je morala vzeti nazaj. Na drugi strani pa se je tudi bilo bati, da bi mesto po daljši brambi za-radi silovitega artilerijskega ognja, prehučo trpelo.

Začetek razoroženja na Grškem.

Kakor pariški list »Matin« poroča iz Aten, se je v nedeljo, dne 18. junija, začel odpust mobilizira-nega grškega vojaštva v Atenah.

Vojska med Ameriko in Mehiko?

Razmerje med Združenimi državami Severne Amerike in Mehiko postaja vedno bolj napeto. List »Kölnische Volkszeitung« poroča, da skuša 30.000 Mehikancev obkoliti armado ameriškega generala Pe-archinga, ki šteje 15.000 mož. Mehikanski general Karanca je dal povelje, da morajo mehičanske čete napasti ameriške, ako bodo iste skušale še nadalje prodirati na mehičansko ozemlje. Wilson je baje že odredil splošno mobilizacijo ameriške milice, ki pa bo samo stražila ameriško mejo ter preganjala mehičan-ske roparje, ki silijo preko meje. Ameriške vojne la-dje so odplule v mehičansko vodovje, da ščitijo ame-riške koristi.

Listnica uredništva.

Mali Kamen in žena iz Pavlove vasi pri Brezicah: Zakaj se ne podpišete? Dopisov brez podpisa ne moremo sprejemati. — Planina: Preosebno. — Uredništvo smo tokrat radi praznika morali skleniti že torek večer. Radi tega je več dopisov za to števil-ko izostalo. Kar bo uporabno, priobčimo v »Straži« ali prihodnjem »Slov. Gospodarju«.

Loterijske številke.

Tret, dne 14. junija 1916: 21 16 2 51 60
Dunaj, dne 17. junija 1916: 51 81 25 77 32

Mala naznanila

Sprejme se 15. julija umna in zvesta prodajalka. Zel' se znanje slovensčine in nemščine Karl Sima trgovina mešanega blaga, Polčane. 415

Dober Singerjev šivalni stroj se proda. Maribor, Góthestrasse št. 2 III., vrata št. 15. 413

Močan učenec za trgovino z mešanim blagom, zmožen obeh deželnih jezikov, se takoj sprejme pri trgovcu Ludviku Pinter v Selnici ob Dravi. 410

Priden krojaški učenec

se sprejme. Janez Partlič, krojaški mojster, Studenci pri Mariboru. 411

Hiša

za eno družino, suho stanovanje v bližini kolodvora z zeleznjaki in sadnim vrtom se takoj kupi. Naslov v upravnistvu pod „Hiša št. 412.“

Zastopniki, ki bi vojaške zavarovali, se sprejmejo. Dobra plača in ugodni pogoji. Vpraša ali zgledi se pri Okrajnem uradu vdovskega in sirotinskega zaklada v Ptuj, miniritski samostan.

Malo posestvo je na prodaj, dve njivi, lep gozd, vse vrste sadnega drevja, hiša in vso potrebno poslopje. Okraj Ljutomer, fara Mala Nedelja, občina Godemarec-Kermasce. Cena 3000 kron. 407

Mizarskega učenca sprejme mizarski mojster Leopold Wake v Strašu pri Spielfeldu. Ugodni pogoji. Vstop takoj. 408

Petdeset kron

plačam tistemu, ki mi od mojega, dne 30. aprila 1887 v Zetalih rojenega in pri Sv. Bolfenku pri Črni Gori pri Ptuj pristojnega brata Florjana Rodošek, posestnika v Sardiniji pri Sarvaslaku na Ogrskem, ki je meseca julija 1914 z 6. peštotnjo št. 73 oziroma 201, šel na severno bojišče, natančno in zanesljivo pojasni, kje je smrtno padel, ali bil ujet, težko ranjen, kam je prišel ujetništvo oziroma bolnišnico—dežela kraj in pošta in kdaj se je to zgodilo. Omenjena svota bo samo eni osebi in takrat izplačana, kadar se bo dokazalo, da so pojasnila resnična. Anton Rodošek, c. kr. stražmojster pri Sv. Lovrencu nad Mariborom.

Spretna gostilničarka-vdova išče gostilno; gre pa tudi za natakarico. Ponudbe se prosijo na G. Marijo Dren, Slivnica pri Mariboru. 399

Zenitna ponudba.

28. leten inteligenten mladenič, lepe in prikupljive zunajnosti, neomadeževane preteklosti, dobroščen in trezen, praktičen, mesar in kmetovalec z poznejšo dedščino, si išče tem potom značajno nevesto s primernim premoženjem. Vdova z otroci ni izključena. Morebitne ponudbe z natančnim naslovom pod „J. S. Štras št. 30 pri Spielfeldu.“ Za tajnost se častno jamči. 398

V župnišču na Stranihah p. Konjice se sprejme takoj prileten pa še trden in trezen hlapec k živini. Plača po dogovoru. Tudi oženjen majer z družino ali brez nje dobi službo z lepim stanovanjem in nekaj zemljiščem ter primerno plačo. Znamke za odgovor se naj priloži.

5 vinarjev

stane poštna dopisnica, s katero lahko dobite na zahtevo moj glavni cenik z novo slikanji urami zastoj in poštni ne prostu.

Prva tovarna ur

Ivan Konrad, c. i. k. dvorni dobavitelj v Bräun 801 na Oškem.

Nikelnasta anker-ura K 630, 6'30, 9'50, starosrebrna-kovina-sta remont. ura K 8, s švicarskim kolesjem K 825, vojna spominska ura K 10, radium žepna ura K 18, niklasta budilka K 7, stenska ura K 520. Za vsako uro triletno pismono jamstvo. Pošilja se proti povzetju. Noben riziko! Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. 1 Da

Mladenka v službi, želi stopiti v zakon ali iti za gospodinjstvo. Stara 32 let. Pismono se vpraša v Mariboru Bergstrasse št. 5 pri gospe Roza Rovšek. 406

Pristavnika,

pridnega, treznega, poštenega, vojaščin prostega, oženjenega in večega vseh kmečkih opravil, se išče za večje posestvo v Savski dolini na Spodnjem Stajerskem. Njegova žena bi morala proti plači voditi gospodinjstvo, šoli odrasli otroci bi se najeli za posle. Pismono prijave je pošiljati na naslov: Hranilnica in posojilnica na Dolu pri Hrastniku. 401

Bukova drva

na vagono po pet sežnjov, na vsaki štajerski postaji naložene, kupi in plača najvišje Franc Kupnik v Konjicah. Tudi kstanje les in ves drugi trdi in mehke les za sproti in sklep do konca leta 1917.

Priden trgovski učenec in dekla se takoj sprejme pri Ivanu Toplak, trgovina z mešanim blagom, Juršinci via Ptuj. 405

Posten hlapec se sprejme Koroska cesta 28 pri dr. Schindlerer-ju. — Tam se kupi tudi vol star 1½ leta. 404

Več čevljariskih pomočnikov za vojaško delo se sprejme. Zasluzek dober, posebno za gorske šivane čevlje, pa tudi zbito delo. Oglašijo se naj pri Glušiču, Tegetthofova cesta 30 Maribor. 381

Lepa, še skoraj čisto nova hiša enonadstropna, ob železnici, blizu Maribora se proda. Sami prav lepi prostori za stanovanje, tudi hlevi, kakor vrt in polje. Sposobno za penzioniste, ker je v lepem trgu. Več pove: Glušič, Tegetthofova cesta 30, Maribor. 380

Lepo posestvo z lepim zelenjavnim in sadnim vrtom, hiša z najemniškimi stanovanji v največji bližini mesta, se proda. Ludovik Pec, Studenci pri Mariboru „Josefental št. 1. 385

Učenec za usnjarsko obrt se sprejme na Gornjem Stajerskem. Imel bi prav dobro. Taki, ki se je že učil, dobi plačilo. Več pove posestnik hiše Tegetthofova cesta 30 Maribor. 382

Išče se pridno pošteno dekle, katera ima priliko tudi v kuhinji se kaj privaditi. Več se izve pri trgovcu I. Traun, Ptujška gora. Katere so pa okoli Celja, se pa lahko zgledajo osebno v Gosposki ulici št. 32 Celje vsak dan od ½1 do ½2 ure popoldne. 386

Pomočnika ter učenca večja nemškega ter slovenskega jezika sprejme takoj tveška Rudolf Pevec v Mozirju. Pogoji pismono ali osebno takoj. 389

Poštena, pridna dekla, ki zna molziti in sama krave krmiti se sprejme. Ludovik Peč, Studenci pri Mariboru „Josefental št. 1.“

Sprejme se pridna poštena, močna dekla, sposobna za vsako delo pri Tereziji Bothe, Račje. 388

Učenca sprejme pod ugodnimi pogoji Jožef Veselko, kovaški mojster v Središču. 390

Hlapec iščem!

Na moj inserat v Slov. Gospodaru mi je pisal nekdo iz Maribora za lepko, a ni navedel naslova in mu raditega ne morem odgovoriti. Prosim ga tem potom, naj mi naznani svoj naslov. Ferdo Roš, Hrastnik ob juž. ž. Stajersko. 391

20 oralov veliko posestvo pri Sv. Tomažu nad Ormožem, 5 minut od farne cerkve in šole, obstoji iz hiše in gospodarskega poslopja, travnikov, njiv in gozda, se pod ugodnimi pogoji takoj proda. Cena 18000 K. Polovica lahko ostane. Naslov: Marija Božič Sv. Tomaž.

Vinograd, lepo ležeč z gozdom in sadonosinikom se išče za kupiti. Naslov: Lorber, Tegetthofova ulica 34. 394

Stavbeno, umetno in strojno ključavničarstvo ter popravilnica avtomobilov Karl Sinkovič-eva vdova Maribor (grad), Brandisgasse št. 2 se priporoča za vsa popravila motorjev, parnih in poljedelskih strojev. Prevzame se dela vrtnih in drugih ograj, pri grobovih, svetilk za grobove, vojnih križev ter vseh ključavničarskih del pri starbah in umetninah. Vsa dela se najbolje izvršijo. 396

Iščem mesta za dve šivilji. Prva želi k družini, kjer bi opravljala hišna in kuhinjska dela, se zraven privadila boljše kuhati, druga kot učenka v trgovino na deželi. Naslov pove upravnistvo tega lista. 372

Kako dobiš novo kožo?

Novo kožo dobi vsak skoraj nevede ako rabi moje originalno sredstvo. Brez bolečin izginejo poletni lišaji, rudečica v obrazu ali na nosu, mozolci, gobe, izrastki, rezdrava koža. Mlada mehka koža se napravi v 14. dneh. Prospekti se pošiljajo zastoj, ako se vposlje znamka za odgovor. Pristno samo po kosmet. tvrdki „Sanas“ Dunaj, VII. Lerchenfeldstrasse 125/15. 2 B

Naznanilo.

Naznanjam vsem slovenskim gospodarjem in gospodinjam, da izdelujem

naiboli močna in trpežna štedilna ognjišča in peči,

vsake velikosti z belimi ali modrimi ploščami skoro vse po prejšnji ceni in tudi vsako popravilo hitro in točno. Kdor hoče močno in dobro ognjišče ali peč, naj si naroči pri meni:

Franc Kroppe,

lončar v Krcivini pri Mariboru št. 239

Radi priženitve

želim se seznaniti s pošteno mladenco ali vdovo, ki poseduje posestvo, gostilno ali drugo obrt. Sem 30 let star ter v vseh strokah izvežban. Resne ponudbe, če mogoče s sliko ter naslovom se prosim na naslov: Andrej Wernig, Maribor, Mellingerstr. 40, kateri pove naslov dotičnega. 397

Lepo posestvo blizu kolodvora Poljčane z gostilno pri okrajni cesti (v trgu) se proda. Vpraša se naj na gosp. Ivana Maluš, Griže, Sav. dolina. 374

Mariborska okolica!

Kupim takoj manjše vinogradno posestvo v bližini Maribora, najraje v Kamnici ali Bresternici. Zeli se solčna, mirna lega in priprava hiša za poletno stanovanje. Kupnina se takoj izplača. Naslov kupca pove upravnistvo „Slov. Gosp.“ pod „Lep vinograd št. 375.“

Pridnega fanta kateri ima veselje do kovaške obrti sprejme Matej Bregant Orehovavas Slivnica pri Mariboru. 378

Enonadstropna hiša z velikimi stropi in vodo, da se prosta nea za leto 3216 K, se proda. Lahki plačilni pogoji. Cena 40 000 K. Več pod „Hiša 192.“

Hiša

novozidana 2 nadstropna v mestu, se davka prosta, velik vrt, stanovanjska hiša na leto 2582 kron, se proda pod lahki plačilni pogoji za 20.000 K. Več v upravnistvu pod „Hiša 20 000 Maribor.“ 180

Hiša

na voglu novozidana 2 nadstropna, s prodajalnicjo, v mestu, se davka prosta za stanarico se dobi na leto 4200 K. Lahki pogoji. Cena 52.000 K. Naslov v upravnistvu pod „Davka prosta št. 191. Maribor.“ 178

Novozidana hiša,

stavba na Teznu, s 6 sobami 4 kuhinje, parna kuhinja, stadenec, lepa njiva. Cena 18 000 kron. Hiša brez njive, velik vrt, drugo vse, kakor pri prvi. Cena 9000 K. Iznos 42 pri gosp. Rannar. 175

Vila

novozidana z 8 sobami, 4 predsobe, 4 kuhinje s vodo. Veliki vrt v Mariboru Lahki pogoji. Cena 28 tisoč kron. Več pove upravnistvo pod „Vila 172.“

Opravnik

(oskrbnik) za graščino se sprejme v službo. Ponudbe z navedbo dosežanj delovanja v tem poslu, nadalje s plačilnim zahtevkom nasloviti na: Peter Majdič, Celje. 379

Za birmo:

Krasne bele obleke, najlepše vence, vseh barv svilnate trake največja izbira najcenejših in najlepših molitvenikov in rožnih vencev, za fante sešito štofnato in cajgasto obleko in vse vrste darila za birmance.

Za botre najlepše svilene robce i.t.d. Kupiti najcenejše samo pri trgovcu Alojziju **Vršič-u** v Ljutomeru. 414

Čas košnje jetu!

Pozor kmetovalci!

Naročite takoj za poskušnjo najboljše kose sedanjosti »Gorenjsko koso«, ki je izdelana iz najfinejše srebrnojeklene tvarine ter se za vsak komad jamči (garantira). Dobi se edino v prvi **gorenjski razpošiljalni Ivan Savnik Kranj št. 150** (Gorenjsko).

Gorenjska kosa	60	65	70	75 cm	dolge
	6	6½	7	7½	8 pesti
Cena K	2-60	2-70	2-80	2-90	3 — komad.

»Gorenjska kosa« je lahka kot pero. torej priprava tudi za ženske!

(Zahtevajte ilustrirani cenik zastoj!) 300

Domači mlini.

Najboljše se kuzuza in druge žitne vrste izrabijo kot krmilo, ako kuzuza (žito) zdrobljena pride v zelodce živali. To dejstvo je mnogim poljedelcem še vse premalo, ali pa celo nič znano. Pribito je in preiskušnje so dokazale, da n. pr. pri krmiljenju konj s kuzuza. ovsem itd. čisto do 200% (v mnogih slučajih slučajih še več) krme neprebavljene, torej gre v izgubo. Najboljše sredstvo, da se krmilna zrna popolnoma podvržejo prebavi, obstoji edino v tem, da se zrna umetno zdrobijo in sicer je to vse eno, ali se ta zrna rabijo za krmo konj itd. perotine ali rib.

Mlenje ali drobljenje žitnih zrn se lahko izvrši v vsakem najmanjšem gospodinjstvu z uporabo ročnega mlina (žrml) »Ideal«, kateri bi naj ne manjkalo v nobenem gospodinjstvu. Številna priznanja o tem izbornem stroju imam na razpolago in lahko z vso gotovostjo rečem:

»Ta majhen stroj pomaga v gospodinjstvu varčevati kakor nobena druga stvar!«

Moka (zdrob), ki ga napravi ta majhen domač mlin, je izborno pripravna tudi za domače kruh, (po načinu župnika Kneippa, »Graham kruh« imenovan.)

Cena K 22 za komad z zavojem vred. Razpošilja na vse strani tovarniški zastopnik Teodor Zdarsky, Maribor, Tegetthofova ulica 57. 393

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti trimesečni odpovedi po 4½%. Obresti se pripisujejo k kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice (97.078) na razpolago. Kmetni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo

1. članom in sicer: a) vsakemu proti vpisanih v zvezi po 5%, na vsakizbo plača po 5½%, za vsakizbo in poročstvo po 5½% in a) osebam kredit po 6%. Nadležna izročila na zvezi vrednostnih papirjev. Dolgoter pri vsaki posojilnici avdih prevzame posojilnica v svojo last proti poročstvu gotov strošek, ki pa nikdar ne presega 7 kron. Prošnje za vsakizbo del posojilnica brezplačno. Vsaka lista je kolk.

Uradne ure

so vsako podo in četrtek od 8. do 12. ure popoldne in vsak soto od 2. do 12. ure popoldne izven praznikov. V uradnih uran se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo

in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure popoldne in od 2 do 5 ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)

